

Hjørring Kommune

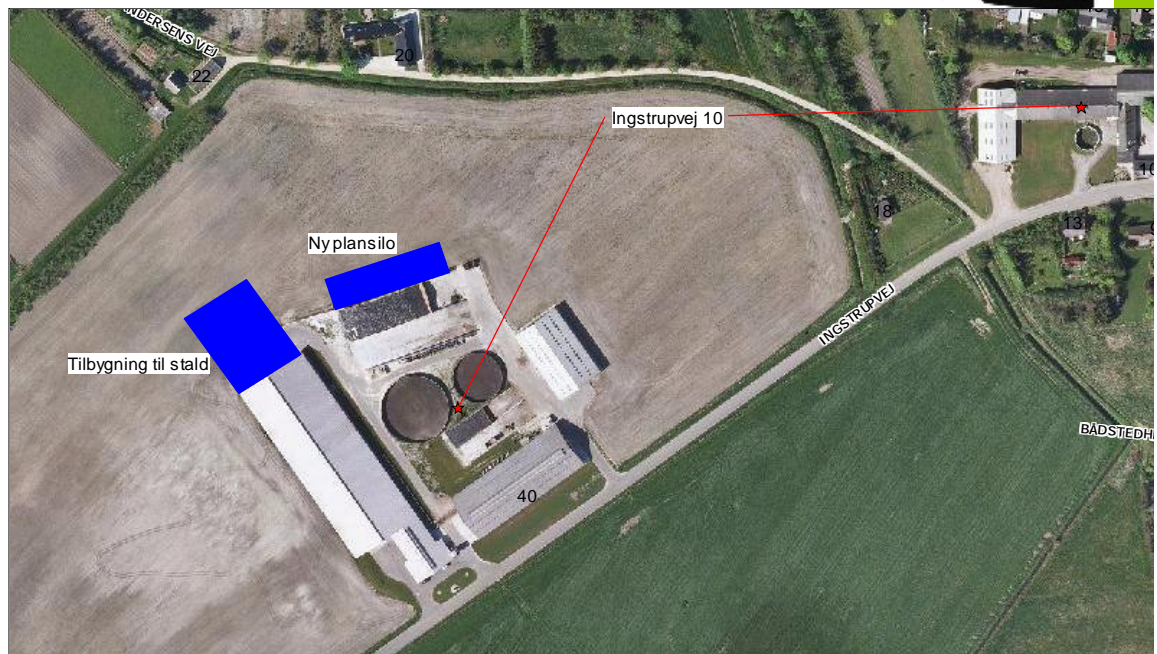
Tillæg til Miljøgodkendelse af kvægbruget på Ingstrupvej 10, 9480 Løkken

Udvidelse fra 450 DE til 749 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse
mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed

1. april 2009

Miljø- og naturkontoret
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Resumé og samlet vurdering	3
1.1.	Miljøgodkendelsens omfang.....	3
1.2.	Offentlighed.....	4
2.	Generelle forhold	4
2.1.	Beskrivelse af virksomheden.....	4
2.2.	Meddelelesespligt	5
2.3.	Revurdering af miljøgodkendelsen	5
2.4.	Ophør.....	5
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	5
3.1.	Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinier mv.....	5
3.2.	Placering i landskabet	7
4.	Husdyrholdet og produktionsforhold	7
4.1.	Husdyrholdet og staldanlæg.....	7
4.2.	Ventilation	9
4.3.	Fodring.....	9
4.4.	Ensilage	9
4.5.	Energi og vandforbrug.....	10
4.6.	Spildevand herunder regnvand	10
4.7.	Sprøjteudstyr.....	10
4.8.	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	11
5.	Gødningsproduktion og –håndtering	11
5.1.	Gødningstyper og mængder. Overblik.....	11
5.2.	Flydende husdyrgødning.....	11
5.3.	Fastgødning inkl. dybstrøelse.....	12
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	13
6.1.	Lugt.....	13
6.2.	Fluer og skadedyr	13
6.3.	Støj fra anlægget og maskiner	13
6.4.	Transport.....	14
6.5.	Støv fra anlæg og maskiner	16
6.6.	Lys	16
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
7.1.	Ammoniakfordampning fra anlæg og påvirkning af naturområder.....	16
7.2.	Bedriftens udbringningsarealer. Oversigt.....	17
7.3.	Vandløb og søer.....	22
7.4.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	23
7.5.	Fjord og hav	24
7.6.	Grundvand	25
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	25
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet	28
9.1.	0-alternativet	28
10.	Bilag	30
10.1.	Bilag 1: Energi- og ressourceforbrug (fra ansøger).....	30
10.2.	Bilag 2: Hjørring Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder m.m.....	33
10.3.	Bilag 3: Brønderslev Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder	40
10.4.	Bilag 4: Jammerbugt Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder.....	43
10.5.	Bilag 5: Beredskabsplan.....	48

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1. Miljøgodkendelsens omfang

I/S Vestergård v/R. og J. Jensen søger om en udvidelse af kvægproduktionen på ejendommen Ingstrupvej 10 fra 450 DE til 749 DE. Den eksisterende kvægproduktion er godkendt af Løkken-Vrå Kommune ved miljøgodkendelse af 21. november 2006. Den ansøgte udvidelse meddeles derfor som et tillæg til den eksisterende godkendelse.

I forbindelse med udvidelsen forlænges eksisterende løsdriftsstald. Byggeriet udføres i samme materialer og stil som eksisterende løsdriftsstald. Der ansøges ligeledes om etablering af ny plansilo til ensilage. Dette tillæg omfatter endvidere alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 25090241

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 25.07.2008.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse af kvægproduktionen på "Vestergård", Ingstrupvej 10, 9480 Løkken i henhold til de gældende regler¹. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **centrale vilkår**:

1. Udnyttelse af godkendelse (vilkår 2.1.1)
2. Foranstaltninger ved ophør (vilkår 2.4.1)
3. Afvigelse i DE på +/- 5 % indenfor de enkelte husdyrgrupper (vilkår 4.1.1)
4. Placering af ensilage (vilkår 4.4.1 og 4.4.2)
5. Vaskeplads maskiner m.m. (vilkår 4.6.1)
6. Påfyldning og rengøring af sprøjteudstyr (vilkår 4.7.1,4.7.2)
7. Driftsforstyrrelser og uheld (vilkår 4.8.1 og 4. 8.2)
8. Flydende husdyrgødning (vilkår 5.2.1 og 5.2.2)
9. Fastgødning inkl. dybstrøelse (vilkår 5.3.1 og 5.3.2)
10. Vandløb og søer (vilkår 7.3.1, 7.3.2, 7.3.3, 7.3.4)
11. Fjord og hav (vilkår 7.5.1)
12. Grundvand (vilkår 7.6.1)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. Det vil fremgå af de enkelte vilkår. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

Ved placering af ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres i driftsjournal (vilkår 4.4.1).

Ved placering af komposteret dybstrøelse i markstakke skal tidspunkt og placering noteres i driftsjournal. (vilkår 5.3.1).

"Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. (vilkår 4.8.2)

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

---

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrmiljøloven".

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort i Vendelboposten den 24.09.2008. Hjørring Kommune har valgt at følge offentlighedsproceduren som gælder for ansøgninger efter §12.2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, da den ansøgte udvidelse er større end 250 DE. Det betyder at offentligheden i annoncen er blevet opfordret til at bidrage med evt. kommentarer til ansøgningen.

Der indkom telefonisk bemærkning til ansøgningen den 22-09-2008 fra Frede Sørensen Vrensted Vandværk. Han kommenterede til ansøgningen, at vandværket under ingen omstændigheder kunne acceptere flere voksne dyr på den del af ejendommen som er beliggende i byen. Endvidere bemærkede han, at ved en tidligere udvidelse havde der været protester mod udvidelsen, hvorfor staldanlæg var blevet flyttet udenfor byen efter aftale med amtet.

Hjørring Kommune skal hertil bemærke at den ansøgte udvidelse medfører at kalveproduktionen øges i det gamle staldanlæg ved stuehuset, men modsvares af at der ikke mere vil være goldkøer opstaldet.

Kommunen har fra ansøger modtaget opgørelser over det faktiske dyrehold i gl. staldanlæg for årene 2004 til 2007. Dyreholdet som det fremgår af opgørelserne har bestået af årsopdræt (0-6 mdr), tyrekalve og årskøer. Det samlede antal dyreenheder har varieret mellem 41 og 50 DE. I det ansøgte projekt falder antallet af dyreenheder til 31.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 16.02.2009 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 30.03.2009.

Der indkom bemærkning fra ansøger, som med baggrund i den uforudsete finansielle krise og ansøgers bankforbindelses konkurs, ønskede fristen for udnyttelse af godkendelsen øget fra 3 år til 5 år. Hjørring Kommune har vurderet ansøgers ønske og fundet det rimeligt i den konkrete sag, at ændre vilkår 2.1.1 fra 3 år til 4 år.

Den endelige miljøgodkendelse blev offentliggjort den 15.april 2009 med en klagefrist til den 13. maj 2009 kl. 14.00. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Miljøklagenævnet.

2. GENERELLE FORHOLD

2.1. Beskrivelse af virksomheden

Vilkår:

2.1.1. Udvidelsen skal være gennemført inden 4 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er etableringen ikke fuldt gennemført indenfor de 4 år, vil godkendelsen kun gælde for den produktion der ved udløbet af de 4 år eller i løbet af de 4 år er registreret på ejendommen. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 4 år efter godkendelsesdatoen ikke har nået den godkendte størrelse.

Godkendelsen omfatter den ansøgte udvidelse og alle bedriftens udbringningsarealer samt de landbrugsmæssige aktiviteter afledt af udvidelsen på ejendommen "Vestergård", Ingstrupvej 10, 9480 Løkken. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 38048, og ejendommen har CVR nr. 25090241.

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger p.g.a. sanering og lignende accepteres. Det samme gør dyreholdets størrelse inden for samme dyretype som følge af tilpasninger p.g.a. ændrede vægtgrænser, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

De angivne DE er opgivet i henhold til den Husdyrgødningsbekendtgørelse, der var gældende på tidspunktet for denne miljøgodkendelse.

2.2. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår², Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

2.3. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering⁴. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering af denne godkendelse i 2017

2.4. Ophør

Vilkår:

- 2.4.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspreddning. Eventuelle rester af olie og / eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativ herfor.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1. Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinier mv.

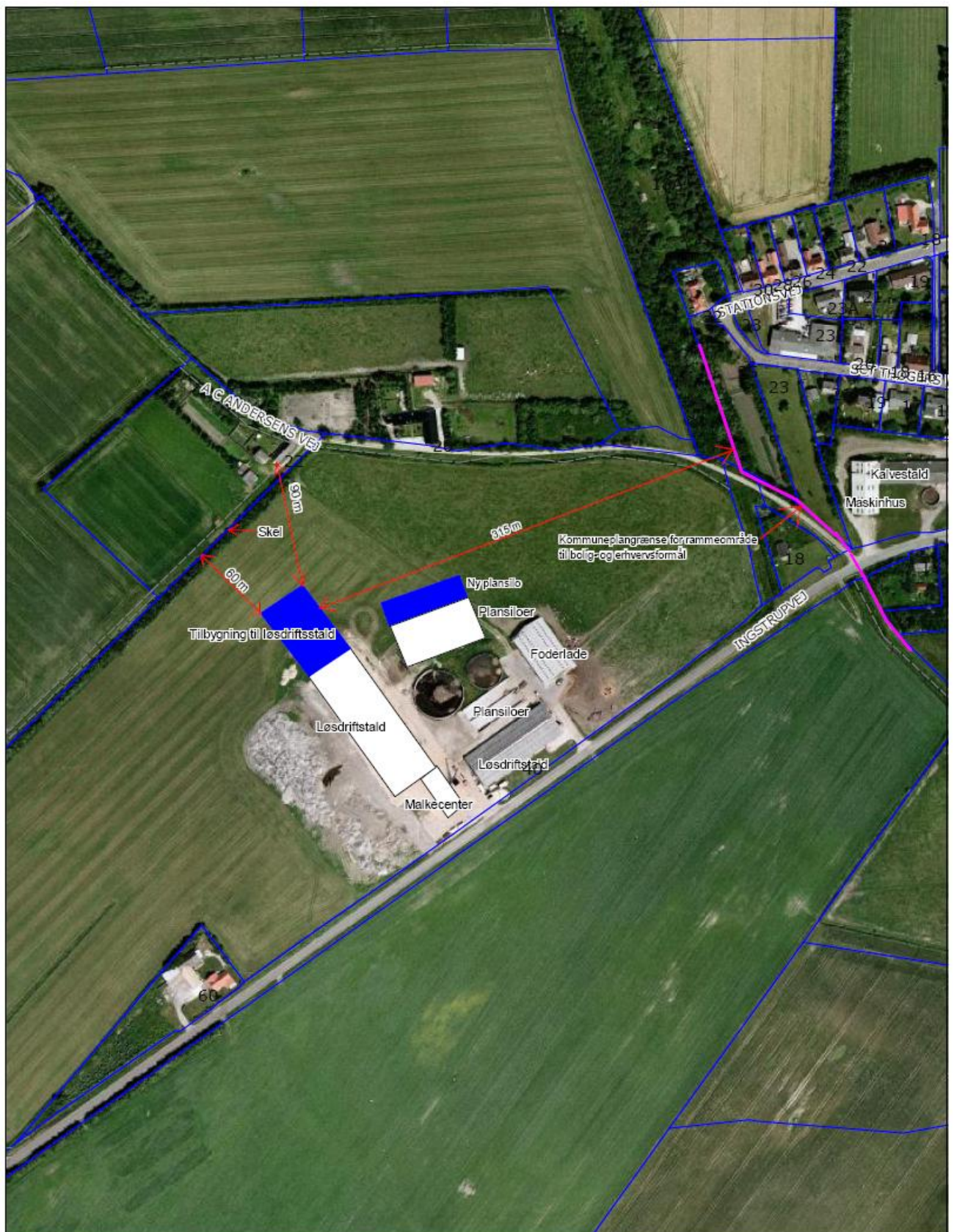
Husdyrbruget omfatter 2 bygnings sæt med en indbyrdes afstand på ca. 300 m. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer af gl. staldanlæg, hvorfor denne beskrivelse forholder sig til det nyere bygnings sæt ca. 300 m vest for Vrensted by, hvor den ansøgte udvidelse sker både bygnings- og dyreenhedsmæssigt. Den ansøgte forlængelse af løsdriftsstald bliver placeret med ca. 90 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Ingstrupvej 22) og ca 60 m til naboskel. Der er ca. 315 meter til nærmeste rammeområde i kommuneplanen der er udlagt til bolig og erhvervsområde i Vrensted by (se nedenstående kort).

---

² jf. § 16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

³ jf. § 15 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁴ jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinier. Kommunen har desuden konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

3.2. Placering i landskabet

I forbindelse med udvidelsen forlænges eksisterende løsdriftsstald. Tilbygningen bliver på ca. 2000 m² med gavle i gule teglsten og gardiner i siden. Taget bliver grå eternit. Gavltrekanter har stålpladebeklædning. Total bygningshøjde ca. 11,3 m (byggeriet udføres i samme stil som eksisterende byggeri).

Produktionsanlægget og hovedparten af arealerne ligger i "jordbrugsområde" og "regionalt jordbrugsområde" i henhold til Nordjyllands Amts regionplan 2005. Anlægget ligger ikke i et område, der er udpeget som særligt værdifuldt landskab i regionplanen, og der er ikke konflikter med beskyttelseslinier, fredninger eller andet.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative værdier i området.

4. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

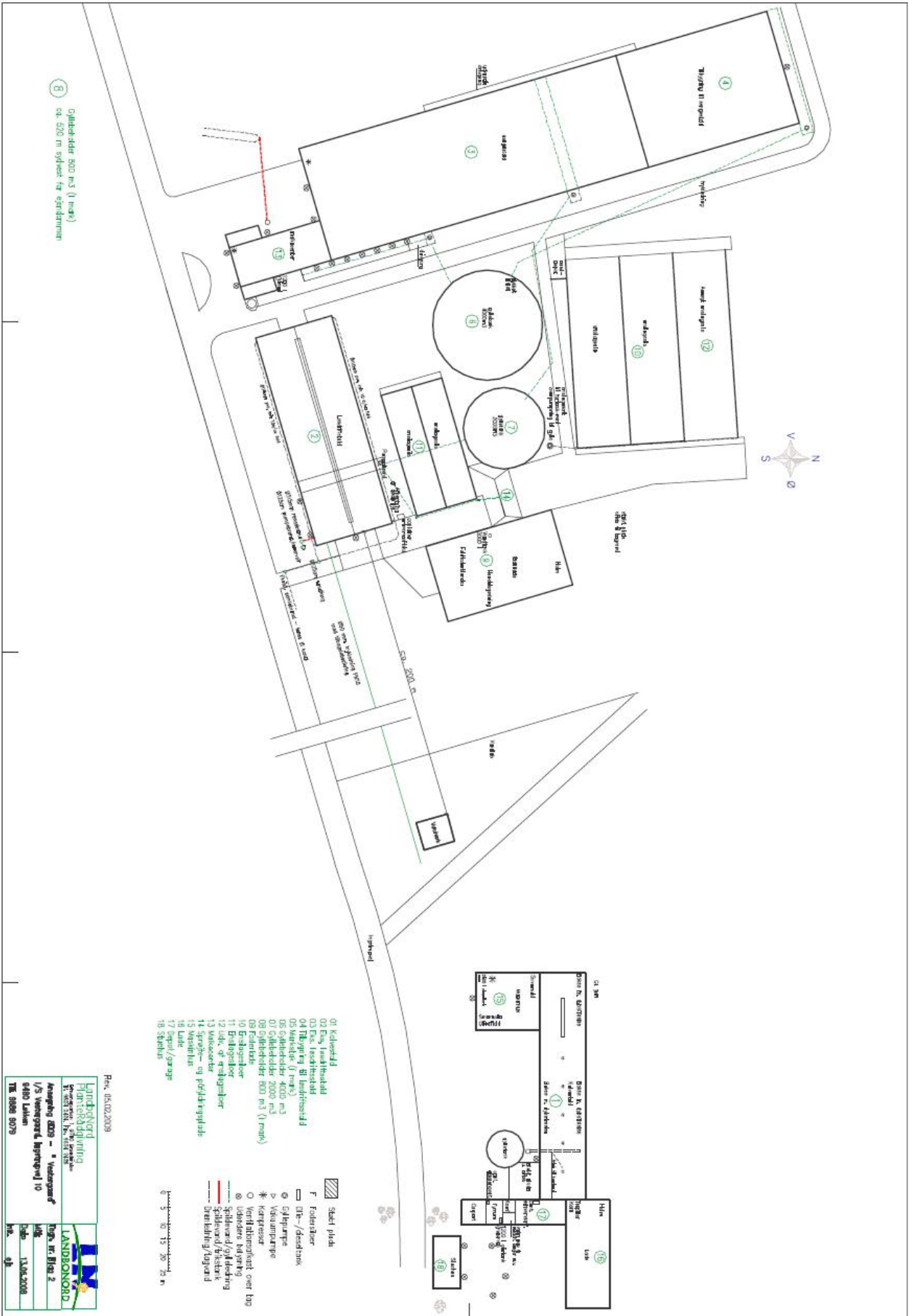
4.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

4.1.1. Den samlede produktion må ikke overstige 749,03 DE på årsplan. Indenfor de enkelte husdyrgrupper tillades afvigelser i DE på +/- 5 % DE på årsplan, så længe den maksimale antal DE ikke overstiges.

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og staldtyper i den ansøgte produktion, som det fremgår af nedenstående tabel.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Antal årsdyr	Korrektioner	DE
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1 (gl. stald)	140		28,57
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1 (gl. stald)	305	40-55 kg	2,82
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv	2 (løsdriftsstald)	200		235,29
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv	3 (løsdriftsstald)	235		276,47
Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	3 (løsdriftsstald)	25		29,41
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	4 (tilbygning løsdriftsstald)	150		176,47
Dyreenheder i alt				749,03

08 Silobønder 800 m³ (1 mark)
ca. 500 m sylvest for eierdemmen

BAT tilbygning til staldanlæg

Den valgte gulvtype i tilbygningen til løsdriftsstald er med fast gulv med 2% fald mod ajlefløb og mekanisk udmugning. Denne gulvtype har samme ammoniakemission som præfabrikerede drænede gulve der ifølge BAT-byggeblad vurderes som Bedst Tilgængelige Teknik.

Kommunen vurderer på den baggrund den valgte teknik som værende BAT.

Fravalg BAT tilbygning til staldanlæg

Der installeres ikke forsøringsanlæg idet der er tale om en staldtype med fast gulv og skraber. Der vil derfor kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1%. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsøringsanlæg.

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet løsdriftsstalden er med naturlig ventilation

Sammenholdes ansøgers valg og fravalg af staldteknik vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.2. Ventilation

Det er naturlig ventilation i tilbygning til løsdriftsstald.

4.3. Fodring

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Kommunen vurderer at der anvendes tidssvarende foderplanlægning som lever op til niveauet for BAT.

4.4. Ensilage

Vilkår:

4.4.1. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

4.4.2. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra naboskel med beboelse.

Der opbevares ensilage i plansiloer ved ejendommen. I forbindelse med udvidelsen ansøges om etablering af ny plansilo i sammenhæng med eksisterende plansiloer (se anlægstegning side 9). Derudover vil der ved behov blive opbevaring af ensilage i markstakke i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke.

Kommunen vurderer, at opbevaring i plansiloer giver mindre risiko for forurening af jord og vandmiljø med næringsstoffer.

4.5. Energi og vandforbrug

Den største del af elforbruget i mælkeproduktionen vil typisk gå til mælkekøling. Regelmæssig kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlægget er derfor af stor betydning. Det af ansøger opgivne forventede forbrug af el ligger under normerne for tilsvarende bedrifter.

Der er naturlig ventilation i alle staldbygninger. Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkekøling. Varmen anvendes til opvarmning af brugsvand i malkestald. Vand fra pladekøler anvendes som drikkevand til køerne

Der er sensorer på hovedparten af den udendørs belysning hvilket reducerer elforbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning. Der er dagslysstyring i løsdriftsstalde, således at lyset automatisk slukker når der er tilstrækkeligt dagslys, samt skumringsrelæ med dæmpet belysning om natten.

Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på reduktion af vandforbruget. Vaskevand fra malkeanlæg anvendes til rengøring af malkestald. Kølevand fra mælkekøling (ca. 1 l pr kg mælk) anvendes til drikkevand til køerne.

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF-dokumentet (2003) BAT at anvende naturlig ventilation. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste om management og forbrugsmængder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.6. Spildevand herunder regnvand

Vilkår:

4.6.1. Al vask af maskiner, redskaber, dyretransportvogn og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning/spildevand.

Afløbsforhold fremgår af anlægstegningen – side 9. Forventede mængder af spildevand fremgår af bilag 3. Overfladevand og vaskevand fra vaskeplads ved gylletank tilledes gylletanken. Der er i normtallet for gylleproduktionen indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko. Tagvand fra produktionsbygninger samt stuehus ledes til sandfang og herfra til udledning i kanal. Sanitært spildevand løsdriftsstald 2 ledes til opsamlingsbeholder med tømningsordning. Sanitært spildevand fra servicorum ved malkecenter 13 ledes til bundfældningstank med nedsivning.

Ifølge kapacitetserklæring er kapaciteten i gyllebeholderne tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand i ansøgt drift, herunder regnvand.

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis. Der gøres dog opmærksom på, at udledning af den forøgede mængde tagvand som fremkommer ved tilbygning til løsdriftsstald kræver særskilt tilladelse fra Hjørring Kommune.

4.7. Sprøjteudstyr.

Vilkår:

4.7.1. Påfyldning af plantebeskyttelsesmidler i marksprøjte, skal ske på befæstet plads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller på det areal, hvor plantebeskyttelsesmidlet skal udbringes.

4.7.2. Udvendig rengøring af marksprøjte, skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder, medmindre der på landbrugsbedriften findes udstyr og vandtanke til rådighed, som gør det muligt at foretage udvendig rengøring af sprøjten på det behandlede areal efter ud-sprøjtning af plantebeskyttelsesmidler. Indvendig skylning af marksprøjten kan ligeledes foregå på den mark, der lige er sprøjtet.

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Vilkår:

4.8.1. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

4.8.2. "Nærvæd uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v., se bilag 4.

Kommunen vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

5.1. Gødningstyper og mængder. Overblik

Nedenstående oversigt viser den årlige produktion af husdyrgødning på bedriften i det ansøgte projekt samt modtaget og afsat husdyrgødning.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Produceret Kvæggylle (Ingstrupvej 10)	72.838	12.048	700,00
Produceret Dybstrøelse (Ingstrupvej 10)	6.297	757	49,04
Produceret Kvæggylle (Kongsengene 20)	16.690	3.610	174,40
Produceret Svinegylle (Skøttrup 14)	2.253	494	27,5
I alt	98.078	16.909	950,94

Harmonital 2,3 DE/ha

5.2. Flydende husdyrgødning

Vilkår:

5.2.1. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylle-

tank, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugsgets byggeblad for "Læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet /pumpebrønden skal dimensioneres således at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

5.2.2. Fast overdækning af eksisterende gyllebeholdere på henholdsvis 2000 m³ og 4000 m³, skal være etableret senest når udvidelsen er gennemført.

Der er indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen. Opbevaringskapaciteten på ejendommen er fordelt på 3 eksisterende gyllebeholdere og opbevaring i gyllebeholdere på en af bedriftens øvrige ejendomme (Skøttrup 14), hvilket i alt giver en samlet opbevaringskapacitet på 9.800 m³.

Den beregnede tilstrækkelige opbevaringskapacitet er på 9800 m³, hvilket svarer til 9 måneders opbevaring. Det er i ansøgningen oplyst, at de 2 gyllebeholdere på henholdsvis 2000m³ og 4000 m³ forsynes med fast overdækning, hvilket er sikret med vilkår 5.2.2. Fast overdækning reducerer mængden af regnvand i beholderne. Kommunen vurderer, at den opgivne opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at sikre at udbringning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne og krav til udnyttelse af husdyrgødningen.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-system
Gyllebeholder	7	1999	2.000	Fast	
Gyllebeholder	6	2002	4.000	Fast	
Gyllebeholder (i marken sydvest for ejd.)	8	1989	800	Flydelag	
Gyllebeholder (Skøttrup 14)			3.000	Flydelag	
I alt			9.800		

Gyllebeholdernes placering fremkort af oversigtstegningen side 9. Vedr. BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning se under afsnit 8.

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

5.3.1. Markstakke med komposteret dybstrøelse, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

5.3.2. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra naboskel med beboelse.

Den årlige produktion af småkalve og tyrekalve går på dybstrøelse, som opbevares i markstak. Normproduktionen af dybstrøelse er beregnet til 272 tons.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Afstande til områdetype (Vægtet gennemsnitsafstand)* (m)
Byzone / Sommerhusområde	563	4.169
Samlet bebyggelse	386	405*
Enkelt bolig (uden landbrugspligt)	60	133*

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen. Der tages udgangspunkt i staldcentrum og det punkt hos naboen eller på zonegrænsen, som ligger nærmest det staldanlæg, som medfører størst lugtgener. Kommunen har ikke fundet det nødvendigt separat at beregne og vurdere på lugt i forhold til gl. staldanlæg og naboer, da der i det gl. staldanlæg er tale om en nedgang i antallet af DE fra nudrift til ansøgt produktion. Se kort side 6.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra husdyrbrugets staldanlæg. Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel. Gylletankene forsynes med fast overdækning.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats ved rengøring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der anvendes Neporex (ell. Tilsvarende middel) som larvemiddel til bekæmpelse af fluelarver ved kalvene. Dette hindrer flueproblemer. Ved behov anvendes derudover middel mod voksne fluer i løbet af sommeren. Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma der aflægger ejendommen besøg 4 gange årligt.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj fra anlægget og maskiner

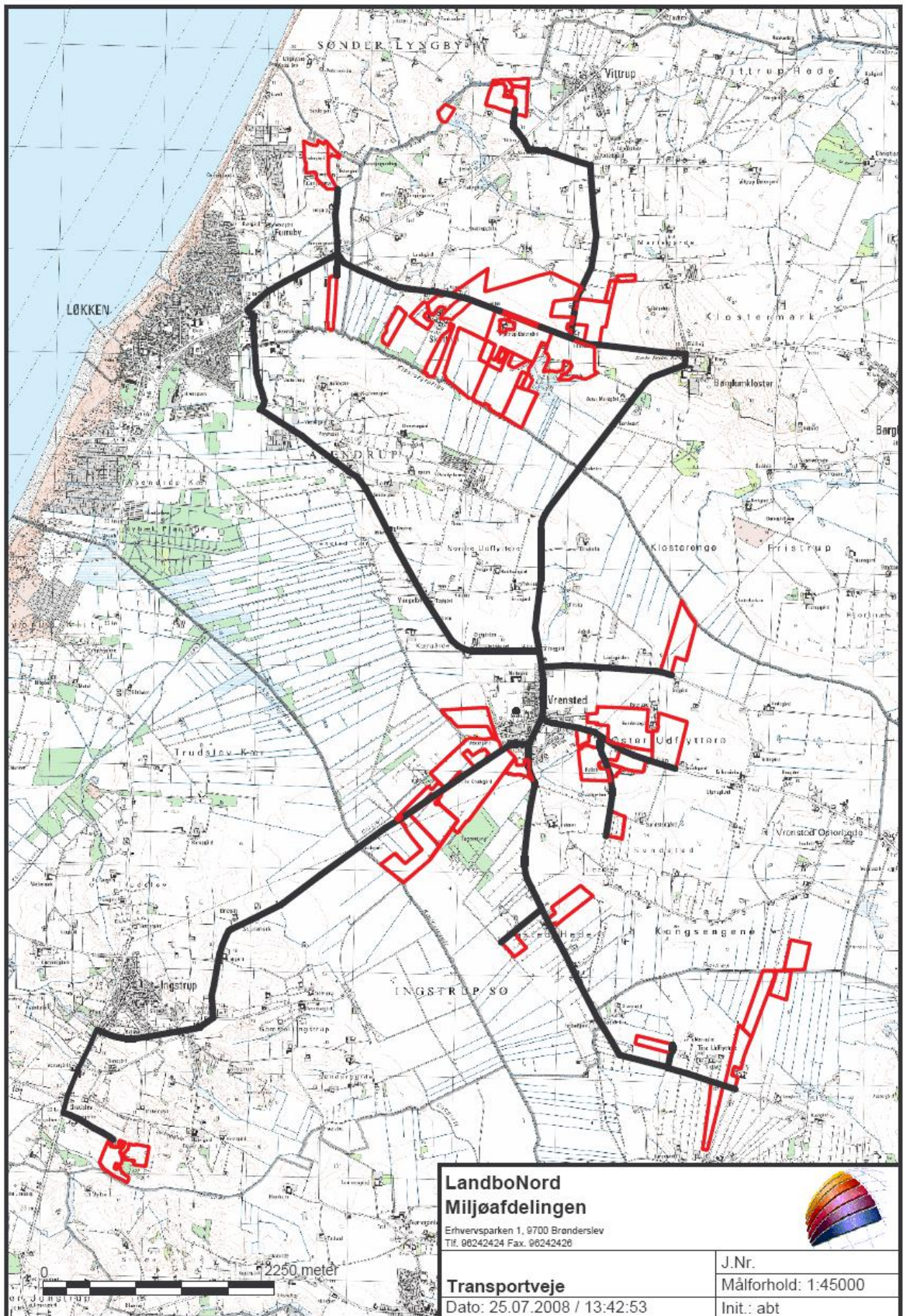
Støjkilder på ejendommen er malkeanlæg, foderanlæg, gyllepumper, højtryksrenser, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Desuden kan indblæsning af foder give anledning til støj. Malkeanlægget er i drift ca. 2 x 3 timer pr.

døgn. Kompressor er placeret i kælder ved malkecenter. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Stationære støjkloder er placeret inde i bygningerne. Der er begrænset støj i forbindelse med flytning og transport af dyr.

Kommunen forventer ikke, at den udvidede drift af husdyrbruget vil give anledning til støjgener for naboer, og de fastsatte støjvilkår i eksisterende miljøgodkendelse er fortsat gældende.

6.4. Transport

Den interne transport på ejendommen er indrettet så den giver minimum gene for naboer. Transport med husdyrgødning ad offentlig vej er indtegnet på nedenstående kort. Hovedparten af arealerne ligger tæt på ejendommen og der er begrænset transport ad mindre offentlige veje. Med hensyn til antallet af transporter henvises til bilag 3. Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året. Transporter til og fra ejendommen med foderstoffer, halm, døde dyr og gylle vil stige som følge af udvidelsen (se bilag 3).

**LandboNord
Miljøafdelingen**

Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev
Tlf. 98242424 Fax. 98242426

Transportveje

Dato: 25.07.2008 / 13:42:53

J.Nr.

Målforshold: 1:45000

Init.: abt

Kommunen vurderer, at transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. De angivne ruter for transport af gylle, er efter kommu-

nens vurdering de bedst egnede og de, som medfører færrest mulige gener for færrest mulige beboere.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, d.v.s. måden der køres på tidspunktet.

6.5. Støv fra anlæg og maskiner

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. De væsentligste støvkilder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transporter ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transporter, vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, d.v.s. måden der køres på og tidspunktet.

6.6. Lys

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen (side 9)

Kommunen vurderer ikke at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan bedriftens ammoniakfordampning og tabet af kvælstof og fosfor fra udbringningsarealerne påvirker naturområder, søer, vandløb, fjord, hav og grundvand.

7.1. Ammoniakfordampning fra anlæg og påvirkning af naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne viser at fordampningen af ammoniak fra stald og lager i nudriften er 5753 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 8278 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 2525 kg kvælstof pr. år.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en ammoniakreduktion på aktuelt i denne sag 15 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra staldventilationen og i mindre omfang fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Som følge af kommende fast overdækning på de 2 gyllebeholdere ved det nye staldanlæg, er fordampningen herfra ubetydelig.

I en radius på 1000 meter omkring ejendommen er der ingen Natura 2000 områder, eller arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er dog registreret moser og kulturreng beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede afsætning af ammoniak i 5 udvalgte naturpunkter (Fig. N1). er beregnet til 0,0-0,4 kg N/ha per år. Nærmeste Natura 2000 område ligger 10,8 km fra driftsbygningerne. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniak deposition med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte Natura 2000 område. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab

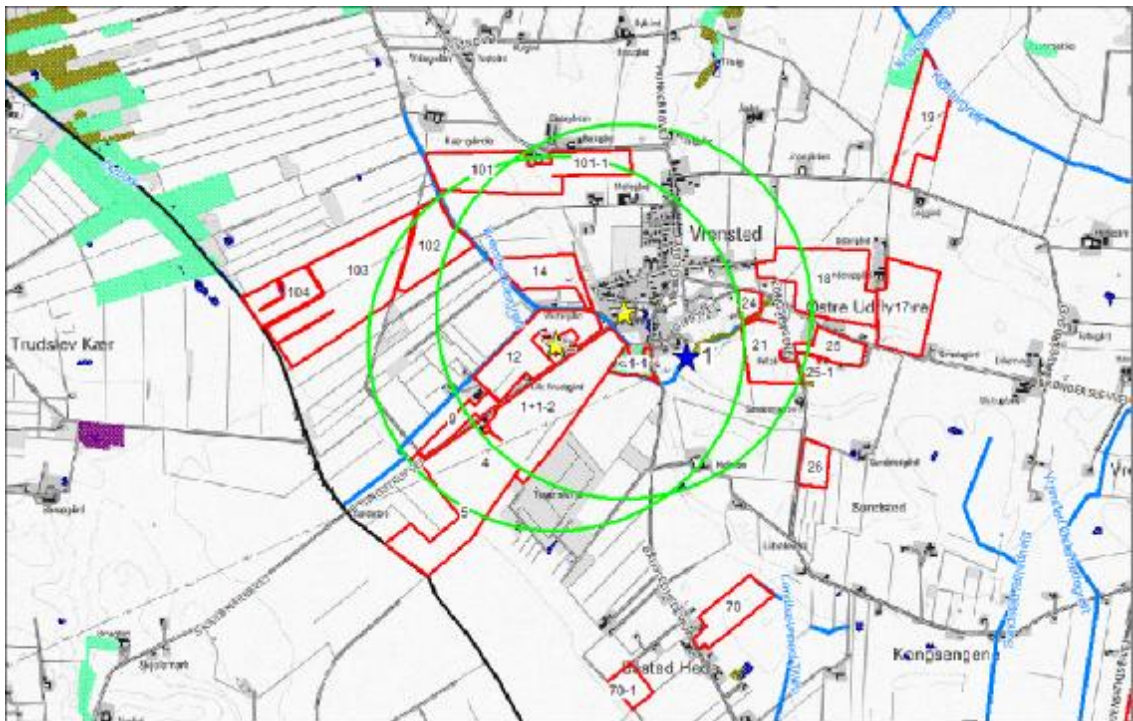

som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniak deposition.
Hjørring Kommune vurderer derfor, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelse af anlægget som beskrevet i ansøgningen

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer⁵, der ligger inden for en radius på 1.000 m fra stald- og lageranlæg. Der er i denne vurdering medtaget en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 meter fra hver af bedrifterne er registreret 2 andre ejendomme med mere end 75 DE.
- vil have en neutral betydning for fredede områder.

Samlet vurdering se bilag 2

Figur N1. Ejendommens (gul stjerne) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (blå stjerne) og arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kulturleng (angivet med grøn), mose (angivet med armygrøn), sø (angivet med blå), Vandløb (angivet med blå streg), Udbringningsarealer (angivet med rød streg). Grønne cirkler angiver 1 km radius omkring ejendommene. De andre 4 naturpunkter, hvor der er beregnet N-deposition, ligger ca. 4 km fra bedriften, og er ikke med på kortet.

7.2. Bedriftens udbringningsarealer. Oversigt

⁵ Naturarealer defineret efter Husdyrlovens § 7 og Naturbeskyttelseslovens § 3

Til bedriften hører 413,72 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Oversigt og fordeling er vist i nedenstående skema. Ejede/forpagtede arealer modtager gylle med 2,3 DE/ha. De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Der er krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på de arealer, som ligger indenfor 1000 m fra et § 7-område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. På kort side 20 og 21 ses på hvilke af ejendommens marker, der er krav om nedfældning. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

	I alt ha	Heraf i nitratfølsomt indvindingsområde ha	Heraf i nitrat-klasse 3 ha	Heraf i fosfor-klasse 2 ha
Ejet og forpagtet areal i Hjørring Kommune	377,54	15,51	188,82	118,87
Ejet og forpagtet areal i Brønderslev Kommune	26,66	0	26,66	16,17
Ejet og forpagtet areal i Jammerbugt Kommune	9,52	9,52	9,52	0
I alt	413,72	25,03	225,00	135,04

En mindre del af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde (se kort 2 af 2 side 21). Beregningerne med 1,10 % af det samlede areal med efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav og det sædskifte, der er angivet i ansøgningen, viser en lille reduktion i nitratudvaskningen fra arealerne i den ansøgte drift.

Nedenfor er angivet konklusion af naturudtalelser fra de kommuner hvor udbringningsarealer er beliggende. Samlet udtalelse se bilag 2, 3, 4

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen som beskrevet i ansøgningen vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer.

Brønderslev Kommune

Der er intet sammenfald mellem Natura 2000 områder og udbringningsarealerne i Brønderslev Kommune. Nærmeste Natura 2000 område er EF Habitatområde nr. 12, Store Vildmose, som ligger ca. 6 km derfra. Anvendelsen af udbringningsarealerne vurderes erfaringsmæssigt med denne afstand at have en neutral effekt i forhold til det terrestriske Natura 2000 område.

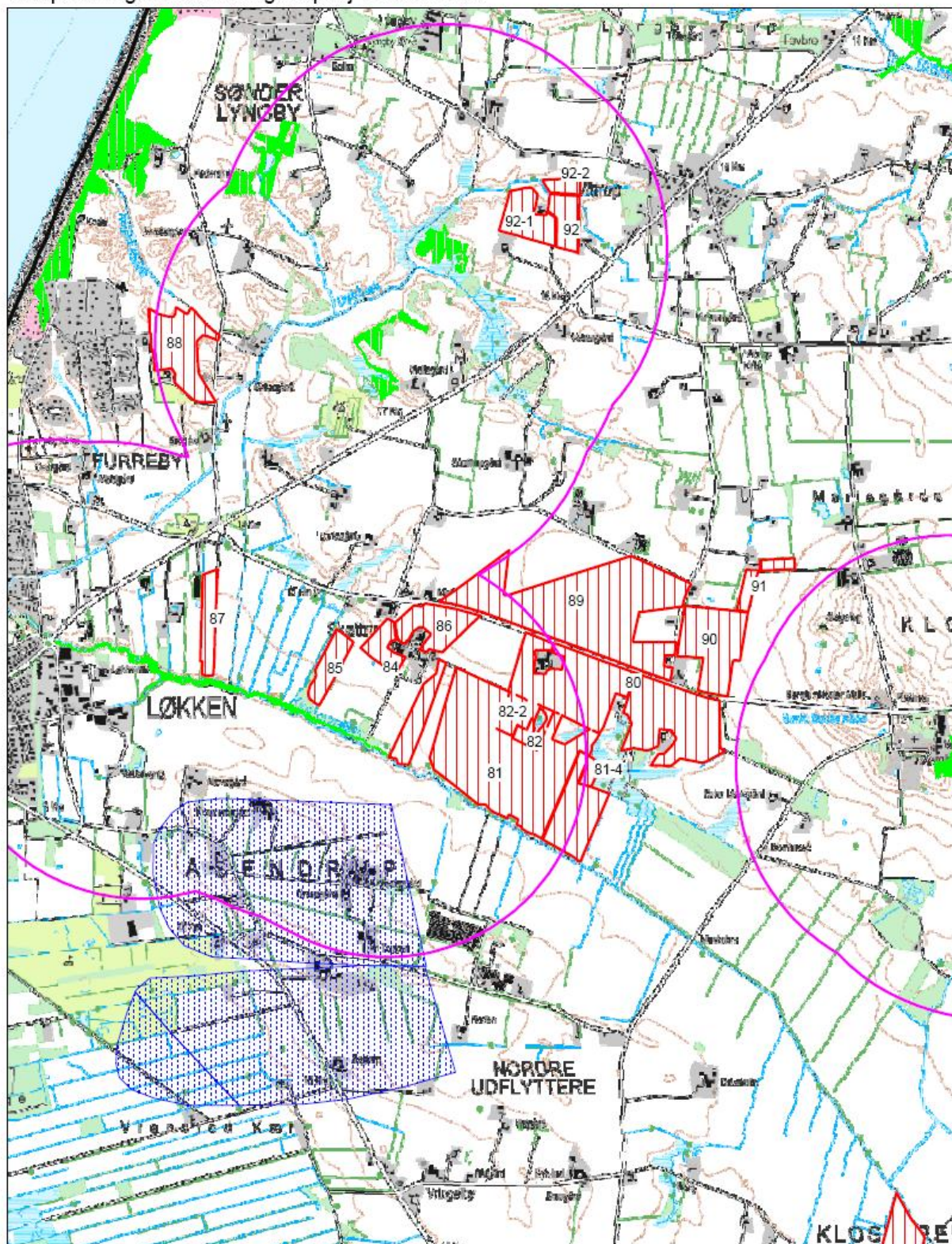
Der forekommer ingen områder med §3 beskyttet natur indenfor udbringningsarealerne.

Jammerbugt Kommune

Udbringningsarealerne ligger minimum 800 m fra nærmeste Natura 2000 område, nr. 216, Saltum Bjerge. Fortsat landbrugsmæssig drift vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af arter eller naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlagene.

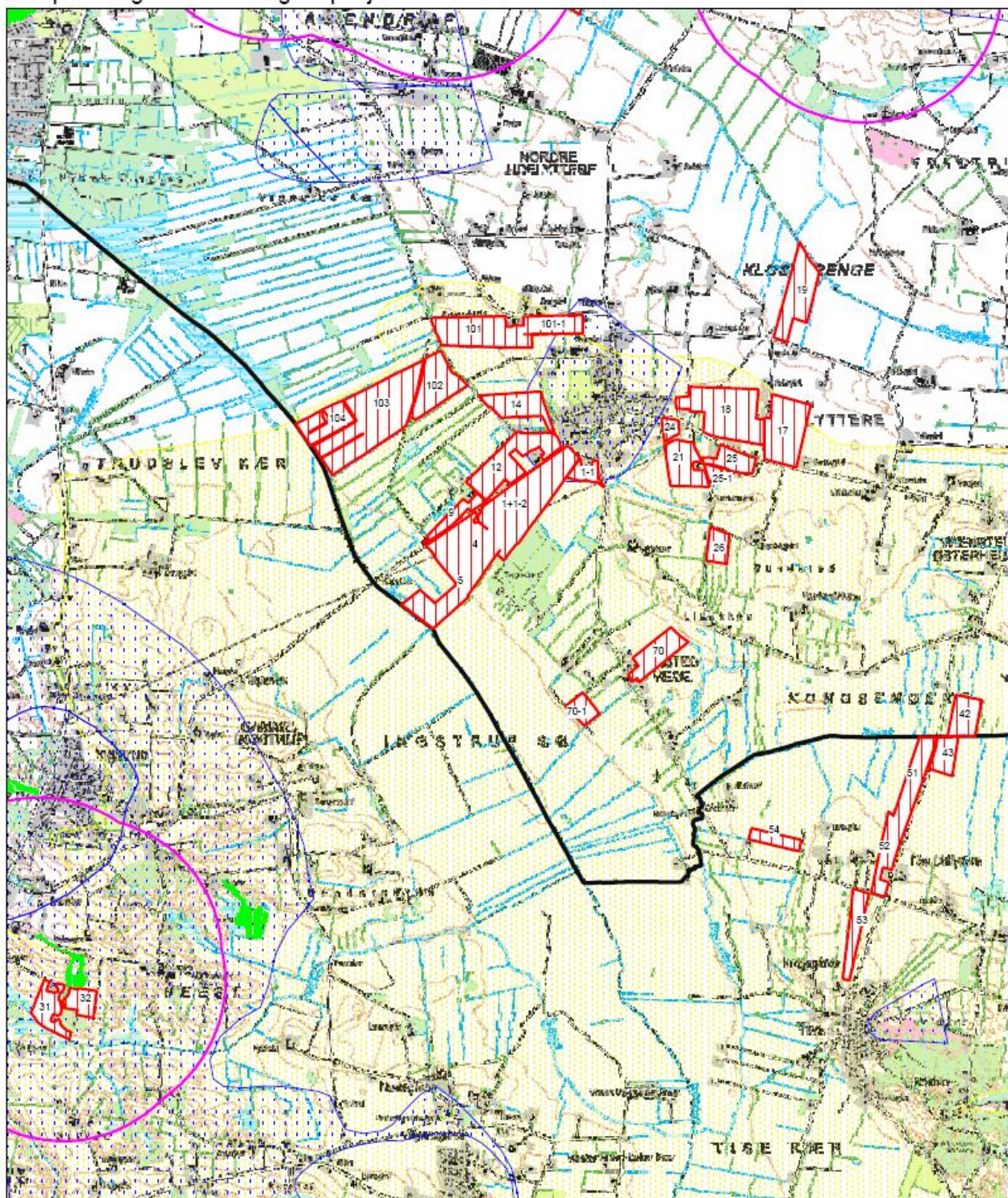
Der er ikke registreret § 3 beskyttet natur på udbringningsarealerne. Undtaget er dog den sydlige del af areal nr. 31, der er registreret som beskyttet eng. Kommunen vurderer at der er tale om en kultureng. Kulturenge må fortsat anvendes som udbringningsarealer, hvis det har været praksis før 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Udspretningsarealer til Ingstrupvej 10 kort 1 af 2

- Ejet og forpagtet udspretningsareal med marknummer
- Nitratfølsomt indvindingsopland
- §7 område med 1000 m bufferzone

Udspretningsarealer til Ingstrupvej 10 kort 2 af 2

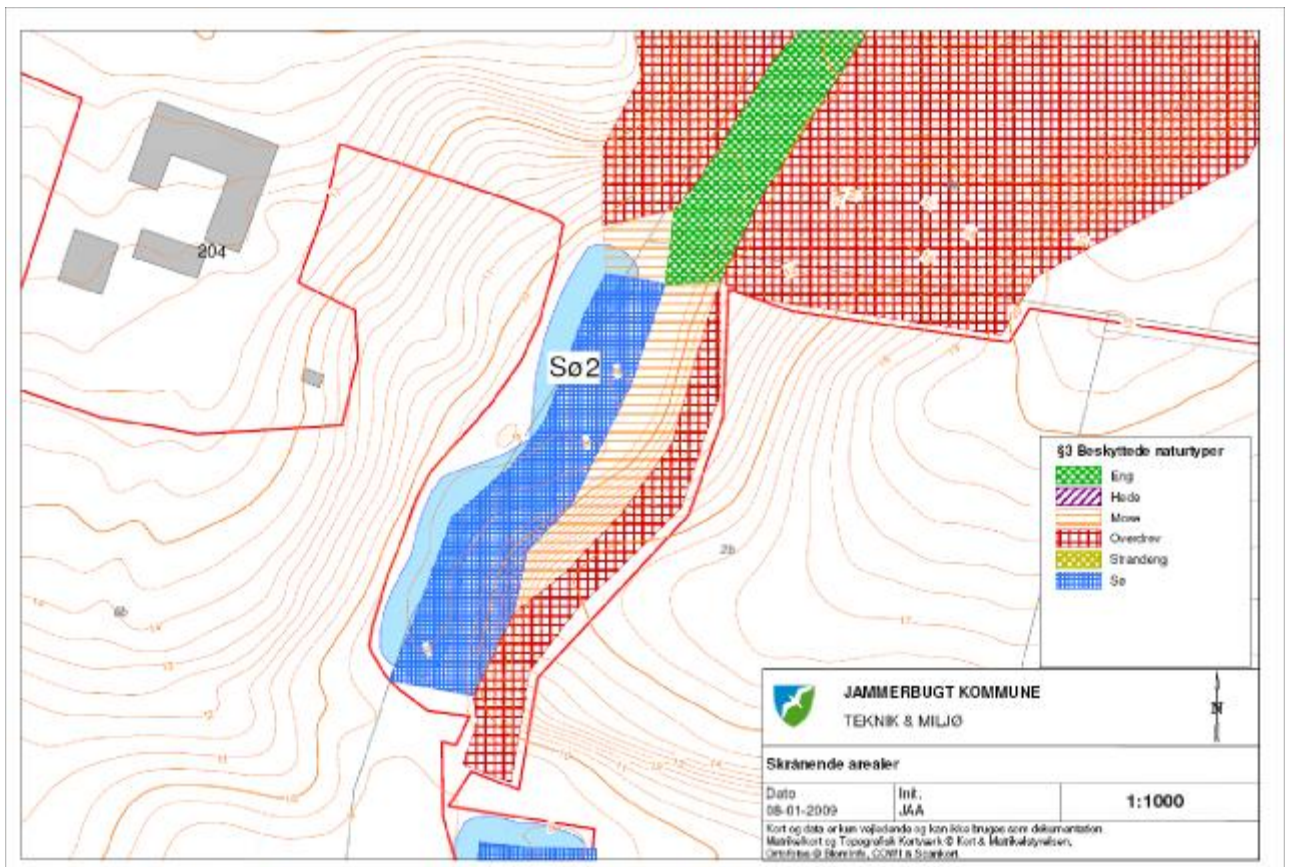

- Ejet og forpagtet udspretningsareal med marknummer
- Nitratfølsomt indvindingsopland
- §7 område med 1000 m bufferzone
- Nitratklasse 3
- Kommunegrænse

7.3. Vandløb og søer

Vilkår:

- 7.3.1. Der skal pløjes, harves mv. på langs af søen i en 50 meter zone fra søens 2 meter bræmme på dyrkede arealer.
- 7.3.2. Gyllen skal indenfor en 50 meter zone fra søens 2 meter bræmme nedmuldes i samme arbejds gang som gylleudbringningen – dvs. indenfor en time eller nedfældes, på dyrkede arealer.
- 7.3.3. Ved udbringning på græsarealer skal gyllen nedfældes, og der må maksimalt tilføres 15 ton/ha per udbringning indenfor en 100 meter zone fra søens 2 meter bræmme.
- 7.3.4. Vilkår 7.3.1, 7.3.2 og 7.3.3 gælder for arealer der grænser op til sø nr. 2, som er beliggende på matr. nr. 2b og 6b, Brødslev By, Ingstrup jf. nedenstående kort.

Hjørring Kommune

Der er ingen af udbringningsarealerne i Hjørring Kommune, der skråner stærkt ned mod målsatte eller naturlige vandløb. Der er derfor ingen forøget risiko for overfladeafstrømning til de vandløb, der grænser op til udbringningsarealerne. Vandløbene er dog stadig omfattet af en 2-meters dyrkningsfri bræmme.

Brønderslev Kommune

Stærkt skrånende arealer: Området indeholder ikke hældninger i terrænet som kan give anledning til yderligere restriktioner i forhold til § 3 beskyttet natur.

Jammerbugt Kommune

Udbringningsarealerne ligger op til følgende vandløb:
Møllebæk (opland til Ry Å) på en strækning af 250 meter. Vandløbet er §3- og §69-
beskyttet. Målsætningen for vandløbet er B2/B3 og forureningsgrad II.

Udbringningsarealerne er intet sted stærkt skrånende umiddelbart ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl anses på den baggrund ikke at udgøre en risiko.

Udbringningsarealerne ligger op til 2 §3-beskyttede søer:
Sø 1 på matriklen 2b, Brødslev By, Ingstrup.
Sø 2 på matriklerne 2b og 6b, Brødslev By, Ingstrup.

Udbringningsarealerne er stærkt skrånende ned mod Sø 2. Udfra højdekurver er det vurderet, at arealerne visse steder skrånere mere end 12° ned mod søen. (se evt. vedlagte kort)

Der bør stilles vilkår i godkendelsen, således at det sikres, at der ikke sker afstrømning af husdyrgødning til søen.

7.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Hjørring Kommune

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

Brønderslev Kommune

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring udbringningsarealerne. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves ikke, og udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de potentielle arter.

Jammerbugt Kommune

Begge arealer ligger i naturområde og delvist indenfor økologisk forbindelse jf. Regionplan 2005. Projektet vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring ejendommen. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves ikke, og udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de potentielle arter.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen i øvrigt ikke bekendt med forekomster af planter og dyr, som er omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor.

På baggrund heraf vurderer kommunen, at driften på udbringningsarealerne ikke vil medføre væsentlige tilstandsændringer på nærliggende naturarealer eller forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000 områder.

7.5. Fjord og hav

7.5.1. På bedriften skal der hvert år være 1,10% efterafgrøder, svarende til i alt 2,48 ha* – udover det normale krav til arealer med roer, græs eller græsefterafgrøder som det er fastsat i referencesædskiftet K12. Disse ekstra efterafgrøder skal hvert år være placeret i markerne beliggende i nitratklasse 3, og følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning

* Beregnet ud fra det samlede areal beliggende i nitratklasse 3

KVÆLSTOF. Udledning til Limfjorden:

225 ha afvander til Limfjorden (meget sårbar Natura 2000 vandområde), og kortmateriale til husdyrmiljøloven placerer disse marker i nitratklasse 3. Loven fastsætter, at arealer i denne nitratklasse kun må modtage husdyrgødning svarende til 50 % af gældende harmoniregler. Udledningen af kvælstof kan ifølge loven også reduceres ved at binde sig til et ændret standardsædskifte, flere efterafgrøder eller reduceret kvælstofnorm. I den ansøgte bedrift opfyldes lovens krav vedrørende kvælstofudledning ved at anvende sædskifte nr. K12, med et udvaskningsindeks på 80, jf. miljøministeriets notat om sædskifter⁶ og ved at inddrage 1,10 % flere efterafgrøder, udover de lovpligtige efterafgrøder på bedriften. Det skal dog bemærkes, at K12 sædskifte ikke er en ændring af standardsædskifte, da kvægbrug omfattet af harmonikrav 2,3DE/ha bliver pålagt K12 og derfor ikke kan anvende andre sædskifter som virkemiddel.

Beregningsen i Miljøstyrelsens ansøgningsystem viser, at udvaskningen af kvælstof til overfladevand max. må være 51,70 kg N/ha og er beregnet til i ansøgt drift at være 51,60 kg N/ha.

FOSFOR. Udledning til Limfjorden:

Limfjorden er Natura 2000-område, der i forvejen er overbelastet med fosfor. Markerens jordtype er JB nr 2 og JB nr. 4, og er alle i ansøgningen angivet som værende detalafvandet ved dræning. Af de 225 ha er 135 ha i fosforklasse 2 (lavbundsjord drænet eller grøftet som afvander til Natura 2000 overbelastet med fosfor) og resten i fosforklasse 0. Husdyrloven fastsætter, at der skal stilles krav til fosforoverskud i den aktuelle situation med mindre der efter udvidelsen kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget.

Beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningsystem viser, at lovens krav er overholdt og endda med et negativt fosforoverskud i det ansøgte projekt.

---

⁶ Miljøministeriets notat af 28-02-2007 om standardsædskifter og referencesædskifter.

Det er kommunens samlede vurdering, at det anførte vilkår sikrer, at projektets udledning af kvælstof til Limfjorden hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området

7.6. Grundvand

Vilkår:

7.6.1. På bedriften skal der hvert år være 1,10% efterafgrøder, svarende til i alt 0,28 ha* – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse ekstra efterafgrøder skal hvert år være placeret i markerne beliggende i nitratfølsomt område (mark nr. 1.1, 1+1-2, 12, 14, 31, 32, 101-1). Efterafgrøderne skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

* Beregnet ud fra det samlede areal beliggende i nitratfølsomt område.

25,03 ha (mark 1.1, 1+1-2, 12, 14, 31, 32, 101-1) er beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland. Miljøstyrelsens ansøgningsssystem har beregnet udvaskningen af kvælstof fra rodzonen i nudrift til mellem 60 og 61 mg nitrat/liter og i ansøgt produktion til mellem 59 og 60 mg nitrat/liter.

Det lovfastsatte beskyttelsesniveau fastsætter, at i nitratfølsomme indvindingsområder, hvor der endnu ikke er foretaget zonerings, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktionen ikke tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat /liter i eftersituationen. Lovens krav er opfyldt. Målopfyldelsen er opnået ved udlæg af 1,10% ekstra efterafgrøder.

Til sikring af grundvandsbeskyttelsen er der fastsat vilkår 7.6.1 om placering af ekstra efterafgrøder i de nitratfølsomme indvindingsområder.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Miljøteknisk redegørelse

BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er universelle og derfor kan overføres til kvægbrug.

I dette kapitel gives en samlet beskrivelse og konklusion vedr. BAT.

Først præsenteres ansøgers egen redegørelse for anvendelsen af bedst tilgængelig teknik og alternativer. Denne redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Staldteknik

Eksisterende stalde

Fast gulv med mekanisk udmugningsanlæg.

Tilbygning:

Drænede gulve med 2% fald, ajlefløb og mekanisk udmugningsanlæg

Staldteknologi

- *Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.*
- *Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.*

- *Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.*
- *Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.*
- *Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn.*
- *Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.*
- *Der er valgt drænedede gulve i den nyestald, idet gulvene pga. deres tørhed giver en stor reduktion af ammoniakfordampningen – Gulvene er beskrevet i et BAT-byggeblad, hvilket betyder at gulvet er vurderet med hensyn til teknik og økonomi*

Hensigtsmæssig drift:

Medarbejdere trænes og uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse

Vand og energiforbrug registreres.

Affaldsdannelse samt anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning registreres

Der laves gødningsplaner

Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug og handelsgødning og husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Vand til drift:

Bedriftens drikkevandsinstallationerne kalibreres jævnligt (eller efter behov) med henblik på at undgå spild

Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden

Vandforbrug registreres

Lækager identificeres og repareres

Foder

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet

Energiforbrug:

Der er installeret energibesparende belysning (udvendig/indvendig)

Staldene er naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette

Opbevaring af gødning:

Gyllebeholderen er dimensioneret til at modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger

Bunden og siden i tanken er tætte og korrosionsbeskyttede

Tanken tømmes jævnligt af hensyn til inspektion og vedligeholdelse, normalt 1 gang årligt

Gyllen omrøres lige før den skal tømmes af tanken og spredes på marken

Gylletanken er overdækket med:

Et flydedække af f.eks. halm, lærred, folie eller lignende

Dybstrøelsen opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (%8 i Husdyrgødningsskema)

Udbringning af husdyrgødning:

Husdyrgødning analyseres for næringsstoffer og tildes herefter

Gødningsmængden tilpasses afgrødernes behov

Der spredes ikke husdyrgødning på marken når denne:

Er mættet med vand

Er oversvømmet

Er dækket med sne

Der tilføres ikke gødning på stærkt skrånende arealer

Der tilføres ikke gødning i nærheden af vandløb

Der udbringes gødning umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstoffoptag forekommer

Fravalg af BAT

Forsuring

- *Der installeres ikke forsøringsanlæg idet der er tale om en staldtype med fast gulv og skraber. Der vil derfor kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1%. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsøringsanlæg.*

Gyllekøling

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Præfabrikeret drænet gulv

Den eksisterende kostald er med fast gulv og mekanisk udmugning.

Den valgte gulvtype i tilbygningen er med fast gulv med 2% fald mod ajlefløb og mekanisk udmugning. Denne gulvtype har samme ammoniakreduktion som præfabrikerede drænedegulve.

Luftrensning

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle/hovedparten af produktionsbygningerne er med naturlig ventilation

Overdækning af gylletanke

Der etableres fast overdækning i form af teltduk på ny gyllebeholdere, men de ældre beholdere fastholdes naturligt flydelag. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

- *Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak.*

Management

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.

Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Der er fast dyrlægeaftale.

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften.

Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).

Fodersammensætningen tilpasses løbende afhængig af bl.a. udbytte og kvalitet af grovfoder. Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.

Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.

Der er vandforsyning fra lukket system.

Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 4).

Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagaarden) der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen

Egenkontrol

Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav.

Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres. Gennemgang af stalde og markbrug sammen med fagkonsulenter efter behov.

Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag

Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.

Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.

Ejendommens forbrug registreres løbende. Kan dokumenteres med udskrift af revisionsliste. Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagaarden) der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen

Kommunen har med baggrund i redegørelsen vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i godkendelsen i relation til BAT. Der er ikke vurderet på den eksisterende produktion omfattet af tidligere meddelt miljøgodkendelse.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1. 0-alternativet

Et alternativ til udvidelsen er at etablere en kvægproduktion på en anden ejendom. Ved at samle mælkeproduktionen på én ejendom opnås imidlertid en række stordriftsfordele samtidig med at det daglige arbejde og tilsyn med dyrene lettes.

0-alternativet. I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for udvidelse af produktionen. Med stigende omkostninger inden for de fleste områder skal der produceres stadig mere for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt at produktionen løbende skal udvides. Derudover er der bedre muligheder for at tiltrække og fastholde udefra kommende arbejdskraft med en større produktion i nye og arbejdsvenlige produktionsanlæg

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på gården ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på ejendommen er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården end ved den nuværende produktion.

Hirtshals den 01-04-2009

Carsten Winther
Teknik & Miljø
Team Landbrug

10. BILAG

10.1. Bilag 1: Energi- og ressourceforbrug (fra ansøger)

Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 8009	Dato 13.06.2008
Oplysninger om ejendommen : "Vestergaard", Ingstrupvej 10, Løkken		

A. Ventilation af driftsbygninger					
Bygning nr.	Antal afkast	Afkast højde, m	Afkast højde, over tag	Overtryk/undertryk/ andet	Bemærkninger

Bemærkninger: Alle produktionsbygninger er med naturlig ventilation. Aftræksskorstene i kalvestald er uden ventilator.

B. Spildevand					
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse		
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	
Sanitært spildevand (drift)	30 m ³	30 m ³	Bundfældnings-tank/ samletank	Bundfældnings-tank/ samletank	
Vaskeplads	200	200	Gylletank	Gylletank	
Tagvand fra stalde	6510	7830	Udledning	Udledning	
Malke-stald/mælkerum	1162	1890	Indregnet i gylle	Indregnet i gylle*	
Ensilagepladser	1990	2410	Pumpebrønd	Pumpebrønd	

Bemærkninger: Der er indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden

C. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	40.000 l	50.000	2500 l tank i maskinhus
Fyringsolie*	500 l (stald)	500 l (stald)	1200 l (reserve)* + 1200 l v. stald
Smøreolie	300 l	300 l	200 l tromle i (15)
Træpiller til stoker	10 t	10 t	Bygn (16)
Kunstgødning	I h.t. kvælstofprognose		Bygn (9)
Indkøbt foder	1300 tons	1500 tons	Løs i lade (9)
Pesticider	I h.t. sprøjtejournal		
Kemikalier/rengøring	10 tromler pr. år	14 tromler pr. år	Tromle i teknikrum
Elforbrug til lys, op-	180.000 kwh	250.000 kwh	

varmning m.v.			
Drikkevand og va-skevand (drift)	15.000 m3	25.000 m3	
Andet			
Bemærkninger: * forbrug af olie ved serviceafdeling 13. Opvarmning af bolig med stokerfyr (olie er reserve)			

D. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Salg af 2 ugers tyre	180	300	4	8	52	52
Opdræt til kviehotel/kvier retur	180	300	4	8	52	52
Salg af køer	180	300	7	12	26	26
Døde dyr	40	100	1	1	40	100
Indkøbt foder	1300 t	1500	20 t	30 t	65	50
Eget korn o.lign.	125 t	125 t	10 t	10 t	13	13
Grovfoder fra mark	7.500 t	11.500 t	12 t	15 t	625	766
Gylle	11.000 t	14200	18 t	25 t	611	790
Dybstrøelse	90 t	275	5 t	18	18	55
Halm fra mark	250 t	325 t	8 t	8 t	32	41
Diesel- og fyringsolie	40.000	52.000	2500	2500	16	21
Rengøringsmidler					4	4
Mælk ti mejeri					365	365
Bemærkninger:						

E. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	container	Kommunal ordning hver uge
Døde dyr	Internt bag stald 2	DAKA
Landbrugsplast	Container erhvervsaffald	Privat vognmand
Papir/nylonsække	-	-
Klinisk risikoaffald	Boks i aflåst skab hjemme	Dagrenovation kommune
Emballage fra sprøjtemidler	Container erhvervsaffald	Privat vognmand
Rester af sprøjtemidler	Kemirum bygn. 17	Modtagerstation el. firma
Spildolie	I tromle i maskinhus	Modtagerstation
Oliefiltre	Maskinhus	-
Akkumulatorer	-	-
Dæk	Skiftes på værksted	værksted
Jern/metal		Produkthandler
Spraydåser	"Rød boks" kommune	Dagrenovation kommune

Lysstofrør	I depot	Genbrugsplads
Elektronisk affald		Genbrugsplads
Andet		
Bemærkninger:		

F. Støjkilder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	Døgndrift	Alt er naturlig ventilation	
Malkeanlæg	2 x 3 timer		
Fuldfoderblander	3 timer pr. døgn		Ude og i foderlade
Kompressor		Placeret indendørs	
Gyllepumper	Ca. 30 min dagligt		
Daglig brug af traktor			
Transport af levende dyr			
Bemærkninger:			

10.2. Bilag 2: Hjørring Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder m.m.

Bilag

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse på kvæg-ejendommen Ingstrupvej 10, 9480 Løkken (§ 12)

Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde 7), der ligger omkring 10,8 km nord for driftsbygningerne.

Nærmeste udbringningsareal ligger 4,3 km syd for Natura 2000 området, Rubjerg Knude og Lønstrup Klint.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Hjørring Kommune, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand (10,8 km) og eksponentielt aftagende ammoniak deposition med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte Natura 2000 område. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniak deposition.

Hjørring Kommune vurderer derfor, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Bilag IV arter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag IV arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² eller derover.

●Kumulativ effekt i forhold til N-deposition

Driftsbygningerne ligger på 2 ejendomme, der hver er større end 75 DE og derudover er der 1 anden ejendom med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Hjørring Kommune vurderer, at der er en kumulativ effekt med hensyn til deposition af ammoniak i de nærliggende naturområder. Det kan ikke udelukkes, at der med tiden sker forringelser af de nærliggende naturområder, hvis der kommer flere udvidelser af ejendomme indenfor 1000 meter af naturområderne.

●N-deposition

Udvidelsen af bedriften medfører en stigning i den luftbårne ammoniakbelastning på 2525 kg N/år. Den samlede ammoniakfordampning fra stald og lager er på 8278 kg N/år. I tallene indgår ikke ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Indenfor en radius på 1000 meter af ejendommen er der ikke registreret naturarealer omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Men der er registreret moser og kultureng beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3. (Fig. N1).

Merdepositionen i udvalgte naturpunkter på § 7 arealer (19861, 19928, 19929 og 19953) er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (Fig. N1 og Tabel I).

Merdepositionen er ligeledes beregnet i naturpunkt 1 på en mose.

Den generelle baggrundsbelastning for området er 13,9 kg N/ha per år.

Naturpunkt 1:

En mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som ved udvidelsen tilføres 0,3 kg N/ha per år. Den samlede belastning af arealet er 15,4 kg N/ha pr. år. Selv om mosen var højt målsat og havde en tålegrænse på 15,0-17,5 kg N/ha pr år ville tålegrænsen for naturtypen ikke være overskredet. En tilførsel på 0,4 kg N/ha per år må derfor betragtes som en uvæsentlig merbelastning.

●Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Der er overlap mellem kultureng og udbringningsarealer (Fig. N2 og N3). Kulturenge kun må anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Udbringningsarealerne støder op til § 3 beskyttet kultureng, natureng og mose (Fig N2 og N3). Disse arealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

●Stærkt skrående arealer

Der er ingen af udbringningsarealerne, der skråner stærkt ned mod målsatte eller naturlige vandløb. Der er derfor ingen forøget risiko for overfladeafstrømning til de vandløb, der grænser op til udbringningsarealerne. Vandløbene er dog stadig omfattet af en 2-meters dyrkningsfri bræmme.

Der er heller ingen af udbringningsarealerne, der skråner stærkt ned mod N-følsomme naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Økologiske forbindelser

Områder udpeget som økologiske forbindelser efter Regionplan 2005 skal sikre levesteder for planter og dyr samt sikre at barrierer for spredningen af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinie 5.3.7 og 5.3.8.

Nærmeste økologiske forbindelse ligger ca. 3800 meter syd-vest for driftsbygningerne (fig. N4). Ejendommen har 3 udbringningsarealer indenfor et område udpeget som tør økologisk forbindelse (fig. N5).

Disse udbringningsarealer er i landbrugsmæssig drift i dag. Der er derfor ikke tale om en påtænkt ændring i arealanvendelsen, der kan påvirke den økologiske forbindelse negativt.

Merbelastningen i forbindelse med etablering af bedriften vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse

Fredninger

Der er ingen overlap mellem udbringningsarealerne og fredede områder. Nærmeste fredede område er fredningen ved Ingstrup Kirke, der ligger 3,4 km sydvest for ejendommen. Det vurderes, at der ikke er konflikter i forhold til fredninger.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 20 km fra ejendommen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniak deposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniak deposition.

Hjørring Kommune vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

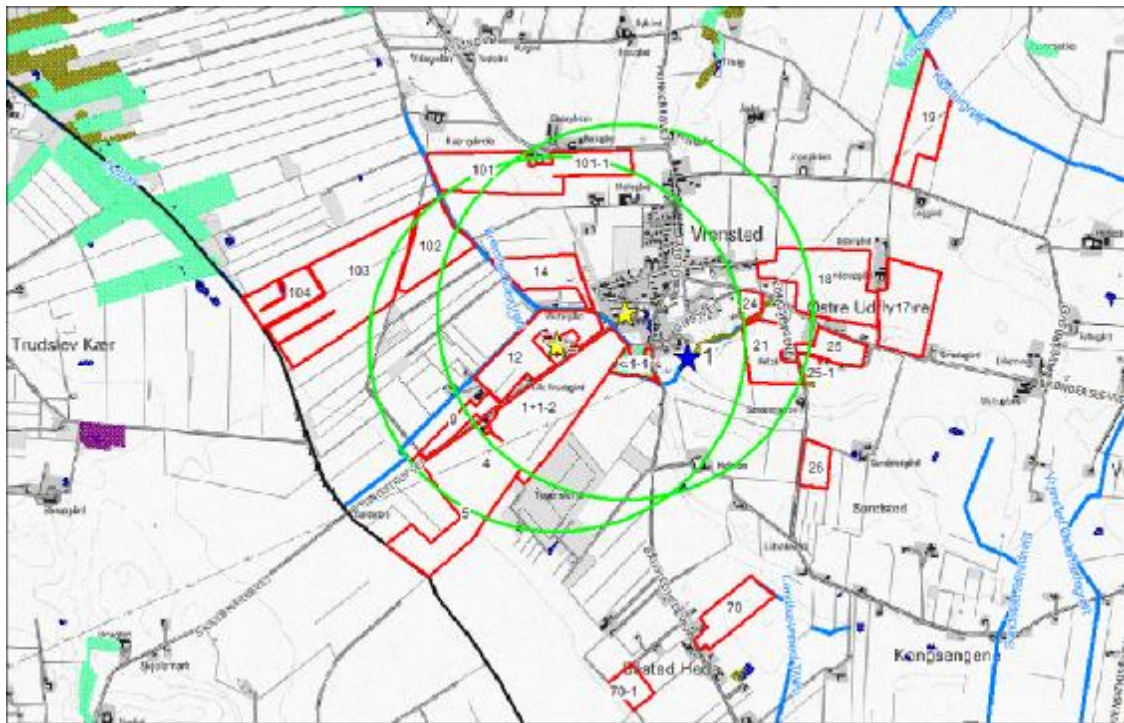
Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af kvælstofdeposition med de bedst tilgængelige modeller samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

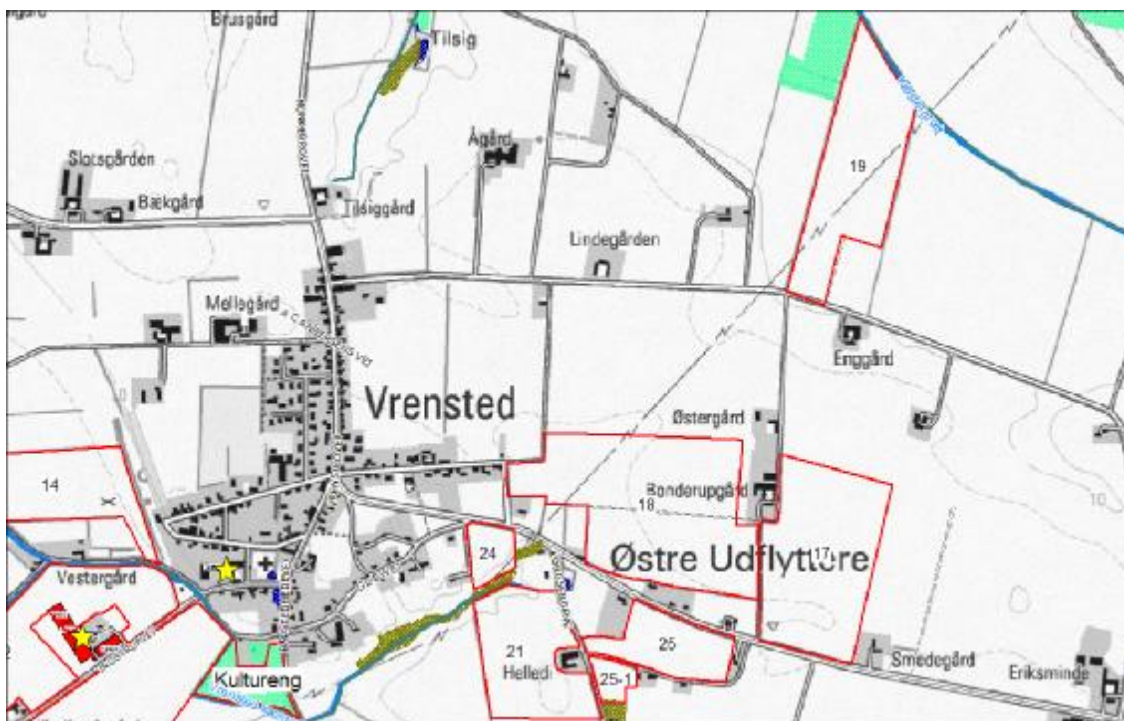
Tabel I. Beregnet merdeposition i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde og lager anlæg.

Naturpunkt	Naturtype	Natur kvalitet	Tålegrænse (kg N/ha per år)	Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	Beregnet merdeposition (kg N/ha per år)	Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	Deposition i alt fra bedriften	Totaldeposition (kg N/ha per år)	Afstand fra staldanlæg til naturpunkt	Afstand fra lageranlæg til naturpunkt
19861	§ 7 areal	Ikke bedømt	10-20	13,9	0,0	0,7	0,0	13,9	Ca. 4 km	Ca. 4 km
13135	§ 7 areal	Ikke bedømt	10-20	13,9	0,0	0,7	0,0	13,9	Ca. 4 km	Ca. 4 km
19928	§ 7 areal	Ikke bedømt	10-20	13,9	0,0	0,7	0,0	13,9	Ca. 4 km	Ca. 4 km
13143	§ 7 areal	Ikke bedømt	10-20	13,9	0,0	0,7	0,0	13,9	Ca. 4 km	Ca. 4 km
1	§ 3 mose	Ikke bedømt	15-25	13,9	0,4	Selv hvis mosen var højt målsat, ville tålegrænsen på 15,0-17,5 ikke være overskredet	1,4	15,3	410-730 m	650-1140 m

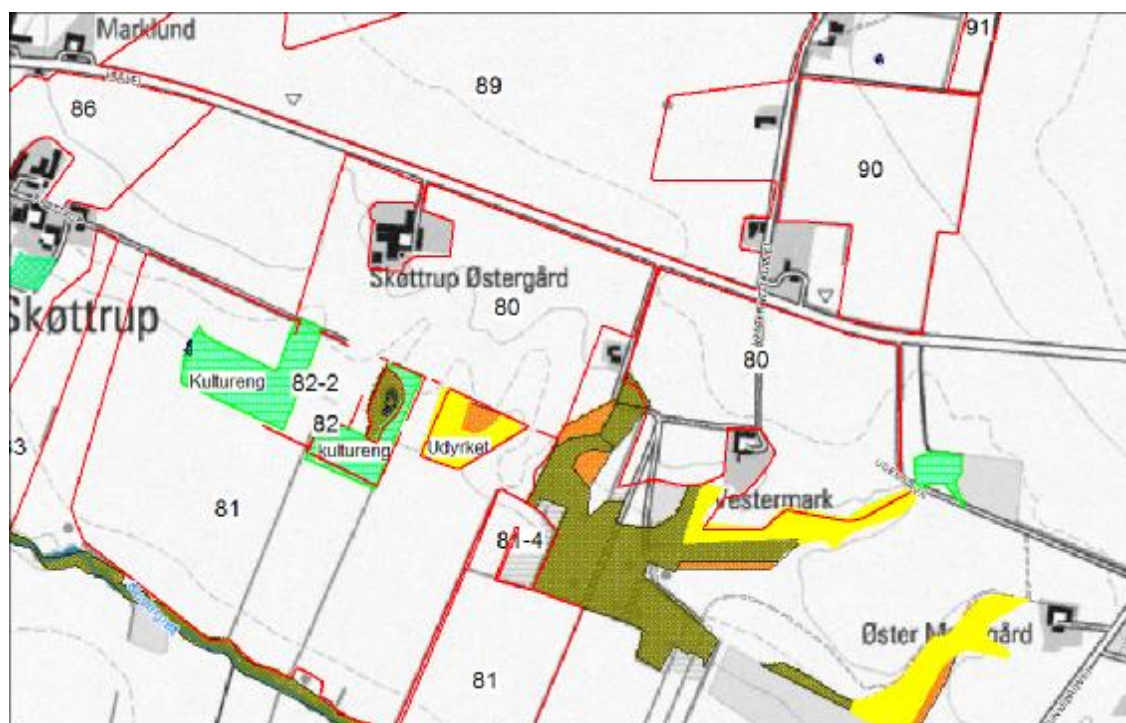
Kortbilag

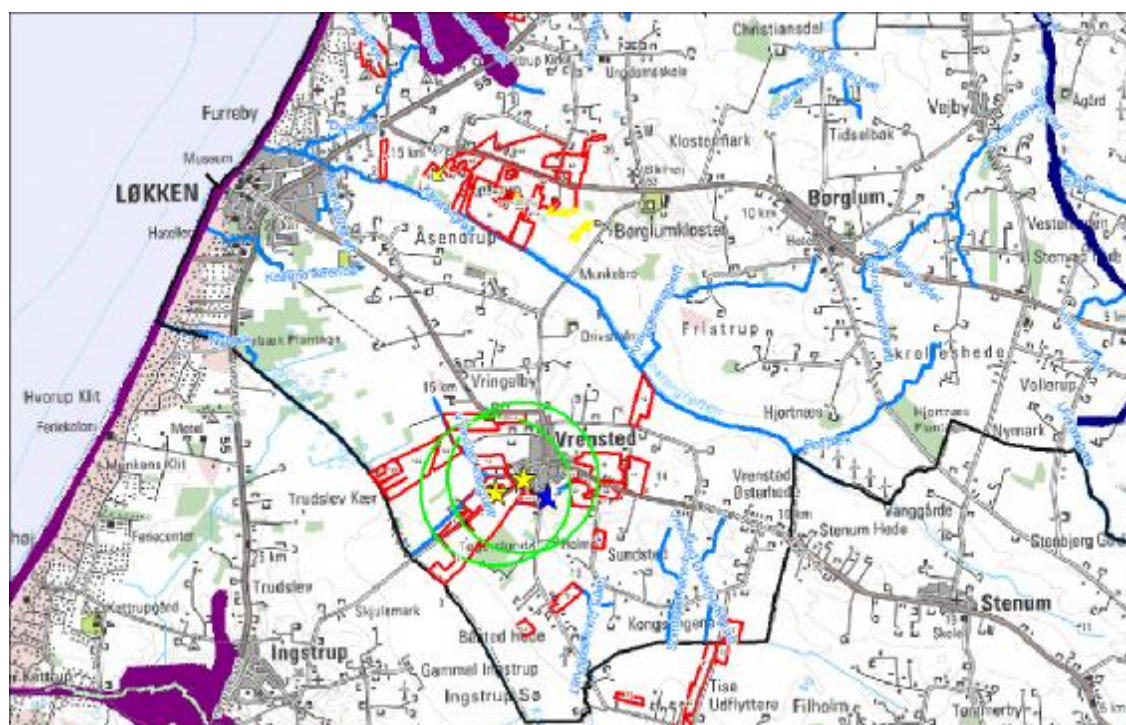
Figur N1. Ejendommenes (gule stjerner) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (blå stjerne) og arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kultureng (angivet med grøn), mose (angivet med armygrøn), sø (angivet med blå), Vandløb (angivet med blå streg), Udbringningsarealer (angivet med rød streg). Grønne cirkler angiver 1 km radius omkring ejendommene. De andre 4 naturpunkter fra tabel 1, hvor der er beregnet N-deposition, ligger ca. 4 km fra bedriften, og er ikke med på kortet.

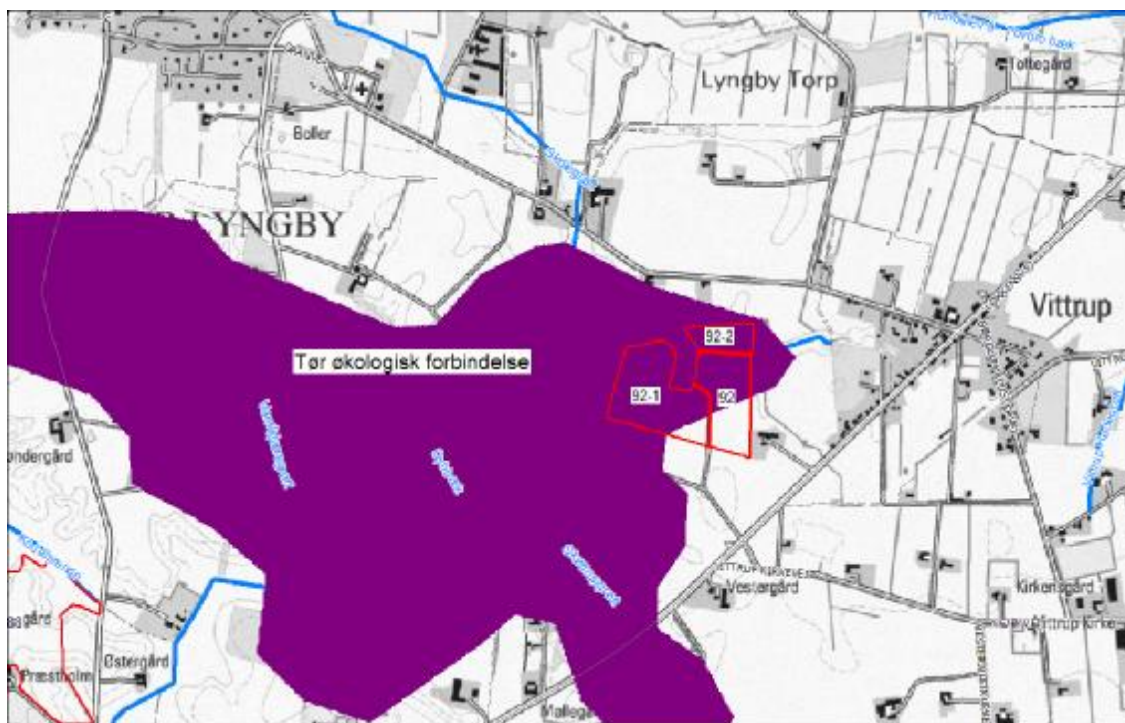
Figur N2. Udbringningsarealer (angivet med rød streg), der overlapper med arealer registreret som kultureng, (angivet med grøn), mose (angivet med armygrøn). Ejendommene er angivet med gule stjerner.

Figur N3. Udbringningsarealer (angivet med rød streg), der overlapper med arealer registreret som kulturreng (angivet med grøn), natureng (angivet med gul), mose (angivet med armygrøn), overdrev (angivet med orange).

Figur N4: Nærmeste økologiske forbindelse (lilla markering) ligger 3,8 km fra bedrifterne (gule stjerner). 1 km radius omkring bedrifterne (grønne cirkler).

Figur N5. Område udpeget til tør økologisk forbindelse (angivet med lilla) i forhold til udbringningsarealer (angivet med rød).

10.3. Bilag 3: Brønderslev Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder

Udtalelse vedr. husdyrbrug på Ingstrupvej 10, 9480 Løkken

Hjørring Kommune har den 11. september 2008 bedt om Brønderslev Kommunes udtalelse i sagen vedrørende udvidelse af husdyrbruget på Ingstrupvej 10, 9480 Løkken. Ingstrupvej 10 er beliggende ca. 2,75 km fra kommunegrænsen til Brønderslev Kommune, og udbringningsarealerne ligger både i Hjørring og Brønderslev Kommune.

Landbrugsgruppen og Naturgruppen har nu behandlet sagen og har følgende udtalelser dertil:

Landbrugsgruppen

Påvirkning af overfladevand

Beskyttelsesniveauet afhænger af sårbarheden samt af reduktionspotentialet, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Alle de udspretningsarealer, der ligger i Brønderslev Kommune, er beliggende i nitratklasse 2. DE reduktionsprocenten for Ingstrupvej 10 er angivet til 82,94 %.

Ifølge ansøgningsmaterialet er det maksimale dyretryk, DE_{max} 1,9076 DE/ha og det reelle dyretryk, DE_{reel} 2,3 DE/ha. Hvis Kg N/ha DE_{reel} er lig med eller mindre end kg N/ha DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt, selvom DE_{reel} er større end DE_{max} . Udvaskningen af N er beregnet via Farm-N til 50,9 kg N/ha uden virkemidler og 50,1 kg N/ha med virkemidler. Da udvaskningen falder lidt, vurderes det, at udspretningen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af Limfjorden.

Med hensyn til fosfor så ligger alle arealerne (43, 51, 52, 53 og 54) inden for oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor. Alle er drænedede og sandjorde (JB2-JB4). Mark 51, 43 og 54 er registrerede som lavbundsarealer, der ikke er omfattet af okkerklasse 1. Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser, vanding samt dræning for de ansøgte udbringningsarealer, så er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt.

Påvirkning af grundvand

I forhold til nitratberegning for grundvand vil der foreligge en beregning for udbringningsarealer. Hvis hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder, vil der være beregninger for nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen. Hvis nitratkoncentrationen er over 50 mg N/l, må der ikke være nogen merbelastning i forhold til nudrift. Merbelastningen (ansøgt-nudrift) er derfor vist, således at hvis nitratkoncentrationen i ansøgte er større end 50 mg N/l, må merbelastningen ikke være større end 0. I pågældende tilfælde ligger arealerne på Brønderslev Kommunes side af kommunegrænsen ikke i nitratfølsomt indvindingsområde. Derudover er der almindelige og begrænsede drikkevandsinteresser, hvor arealerne ligger, - og der stilles derfor ikke særlige vilkår for N-udvaskningen.

Sædskifte

Standard- og referencesædskiftet er K12. Dette betyder, at:

1. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til gennemsnitligt 2,3 DE/ha.
2. Der skal anvendes sædskifte K12. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedr. enkeltbetalingsordningen.

3. For at begrænse udvaskninger af kvælstof til sårbare Natura 2000 områder skal der for bedriftens samlede arealer anvendes et sædskifte, hvor andelen af roer, græs og græseftergrøder udgør mindst 72,1 % af harmoniarealet. Det er således 2,1 % ekstra i forhold til de generelle regler for en ejendom med op til 2,3 DE kvæg/ha.
4. For alle 72,1 % gælder plantedirektoratets betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha, bl.a. at græs og græsefterafgrødearealer ikke må ompløjes før efter 1. marts samt at græsarealer, der skal ompløjes det følgende forår ikke må tilføres husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts.

Naturgruppen

Regionplan udpegning

Udbringningsarealerne i Brønderslev Kommune ligger iflg. Regionplan 2005 (nu Landsplandirektivet) indenfor udpegningen Jordbrugsområde. Der er dermed ingen konflikter med anvendelsen af arealerne, i forhold til planudpegninger.

Natura 2000

Der er intet sammenfald mellem Natura 2000 områder og udbringningsarealerne i Brønderslev Kommune. Nærmeste Natura 2000 område er EF Habitatområde nr. 12, Store Vildmose, som ligger ca. 6 km derfra. Anvendelsen af udbringningsarealerne vurderes erfaringsmæssigt med denne afstand at have en neutral effekt i forhold til det terrestriske Natura 2000 område.

Bilag IV arter

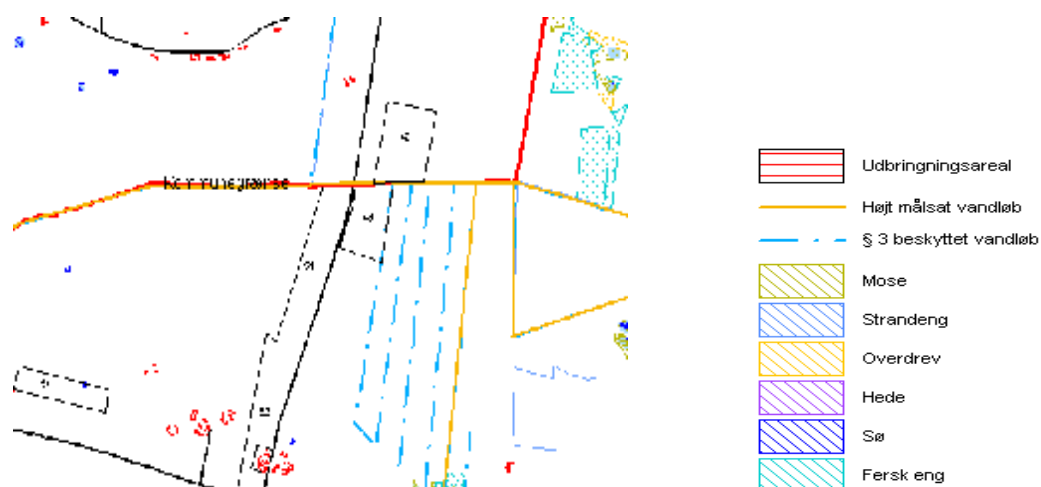
En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring udbringningsarealerne. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves ikke, og udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de potentielle arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens §3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, moser, heder, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden heraf.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper, bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² og derover. Arealer der er mindre end 2.500 m² er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår i en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

- *Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturtyper.* Der forekommer ingen områder med § 3 beskyttet natur indenfor udbringningsarealerne.
- *Beskyttet natur i forhold til anlægget.* De arealer, hvor der ligger beskyttet natur i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, fremgår af figur 1. Det drejer sig om beskyttet vandløb nord for markareal 51 og 43, samt øst for areal 43. Vandløbet der er markeret med gult er samtidig et højt målsat vandløb, som medfører forbud mod dyrkning i en to meter bræmme ned til vandløbet, jvf. vandløbslovens § 69.

Figur 1: Beskyttet natur i nærheden af udbringningsarealerne.

- *Ammoniak.* Det er vurderet, at det ikke er relevant at beregne ammoniakdeposition fra husdyrbrugets anlæg til naturarealer beliggende i Brønderslev Kommune, da anlægget ligger ca. 2,75 km fra Kommunegrænsen.
- *Stærkt skrånende arealer.* Området indeholder ikke hældninger i terrænet som kan give anledning til yderligere restriktioner i forhold til § 3 beskyttet natur.

Beskyttet natur efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 7, beskytter i loven fastsatte naturtyper, som er særligt følsomme overfor udledning af luftbåret kvælstof. Bl.a. medfører tilstedeværelsen af § 7 beskyttede arealer indenfor 1000 m fra udbringningsarealer et krav om nedfældning af al udbragt husdyrgødning på sort jord og græsmarker, jvf. BEK nr. 1695 af 19/12/2006, bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, mv., § 38 stk. 5 jvf § 24 stk.3.

- *Arealer med krav om nedfældning på sort jord og græsmarker.* Der findes ingen § 7 arealer indenfor 1000 m fra udbringningsarealerne.

Fredninger mv. Arealerne er ikke omfattet af fredninger.

10.4. Bilag 4: Jammerbugt Kommunes vurdering af påvirkninger af naturområder

Høring i forbindelse med ansøgning om godkendelse til udvidelse af husdyrproduktion på Ingstrupvej 10, 9480 Løkken

Sagsnr.: 09.17.18-P19-14-08

Hjørring Kommune har anmodet Jammerbugt Kommune om en udtalelse i forhold til ovenstående efter husdyrloven, eftersom dele af projektets udbringningsarealer er beliggende inden for Jammerbugt Kommune.

Jammerbugt Kommune udtaler følgende i forbindelse med høringssagen:

1. **Naturudtalelse**

Arealerne med nr. 31 og 32 ligger i Jammerbugt Kommune mellem Ingstrup og Saltum.

Udbringningsarealerne ligger minimum 800 m fra nærmeste Natura 2000 område, nr. 216, Saltum Bjerge. Fortsat landbrugsmæssig drift vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af arter eller naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlagene.

Udbringningsarealerne 31 og 32 ligger begge mindre end 1000 m fra et § 7 areal, hvorfor der på disse arealer stilles vilkår om nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Der er ikke registreret § 3 beskyttet natur på udbringningsarealerne. Undtaget er dog den sydlige del af areal nr. 31, der er registreret som beskyttet eng. Kommunen vurderer at der er tale om en kulturreng. Kulturrenge må fortsat anvendes som udbringningsarealer, hvis det har været praksis før 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor fredninger, og der er ikke konflikt med registrering af fredede fortidsminder eller beskyttede diger på arealerne.

Begge arealer ligger i naturområde og delvist indenfor økologisk forbindelse jf. Regionplan 2005. Projektet vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring ejendommen. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves ikke, og udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de potentielle arter.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen i øvrigt ikke bekendt med forekomster af planter og dyr, som er omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor.

På baggrund heraf vurderer kommunen, at driften på udbringningsarealerne ikke vil medføre væsentlige tilstandsændringer på nærliggende naturarealer eller forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for Natura 2000 områder.

2. **Vandmiljø**

Der er 2 udbringningsarealer i Jammerbugt Kommune (9,52 ha). Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Limfjorden. Arealerne ligger i opland til Ry Å.

Kystvande (habitat)

Arealerne afvander til Limfjorden via vandløb ved Nibe Bredning, der har skærpet målsætning og er en del af internationalt beskyttelsesområde (EF-Habitatområde nr. 15, EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 1 og Ramsarområde nr. 7).

Nitrat- og fosforklasser

Udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 3 (9,52 ha). Udbringningsarealerne er fosforklasse 0 (9,52 ha). Arealerne er ikke lavbundsarealer. Et af arealerne er delvist lavbundsareal, der er omfattet af okkerklasse I.

Vandløb

Udbringningsarealerne ligger op til følgende vandløb:

- Møllebæk (opland til Ry Å) på en strækning af 250 meter. Vandløbet er §3- og §69-beskyttet. Målsætningen for vandløbet er B2/B3 og forureningsgrad II.

Vurdering

Udbringningsarealerne er intet sted stærkt skrånende umiddelbart ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl anses på den baggrund ikke at udgøre en risiko.

Søer

Udbringningsarealerne ligger op til 2 §3-beskyttede søer:

- Sø 1 på matriklen 2b, Brødslev By, Ingstrup.
- Sø 2 på matriklerne 2b og 6b, Brødslev By, Ingstrup.

Vurdering

Udbringningsarealerne er stærkt skrånende ned mod Sø 2. Udfra højdekurver er det vurderet, at arealerne visse steder skråner mere end 12° ned mod søen. (se evt. vedlagte kort)

Der bør stilles vilkår i godkendelsen, således at det sikres, at der ikke sker afstrømning af husdyrgødning til søen.

Samlet vurdering

Jammerbugt Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene ved vandløb og søer i kommunen, såfremt der stilles vilkår til at sikre mod afstrømning af husdyrgødning til søen.

3. Grundvand

De 2 udbringningsarealer i Jammerbugt Kommune (areal nr. 31 og 32) er beliggende i nitratfølsomt område.

Ifølge vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, bør *"nitratindholdet i det vand, der forlader rodzonen fra de nitratfølsomme drikkevandsområder, ikke forøges, hvis koncentrationen overstiger 50 mg/l."*

Nitratkoncentrationen af det vand, som udvaskes fra rodzonen fra de 2 arealer, er beregnet til 60 mg/l. I forhold til før-situationen er der dog tale om status quo for det ene areal og en reduktion på 2 mg/l for det andet, hvorfor retningslinierne i den gældende vejledning overholdes.

Samlet vurdering

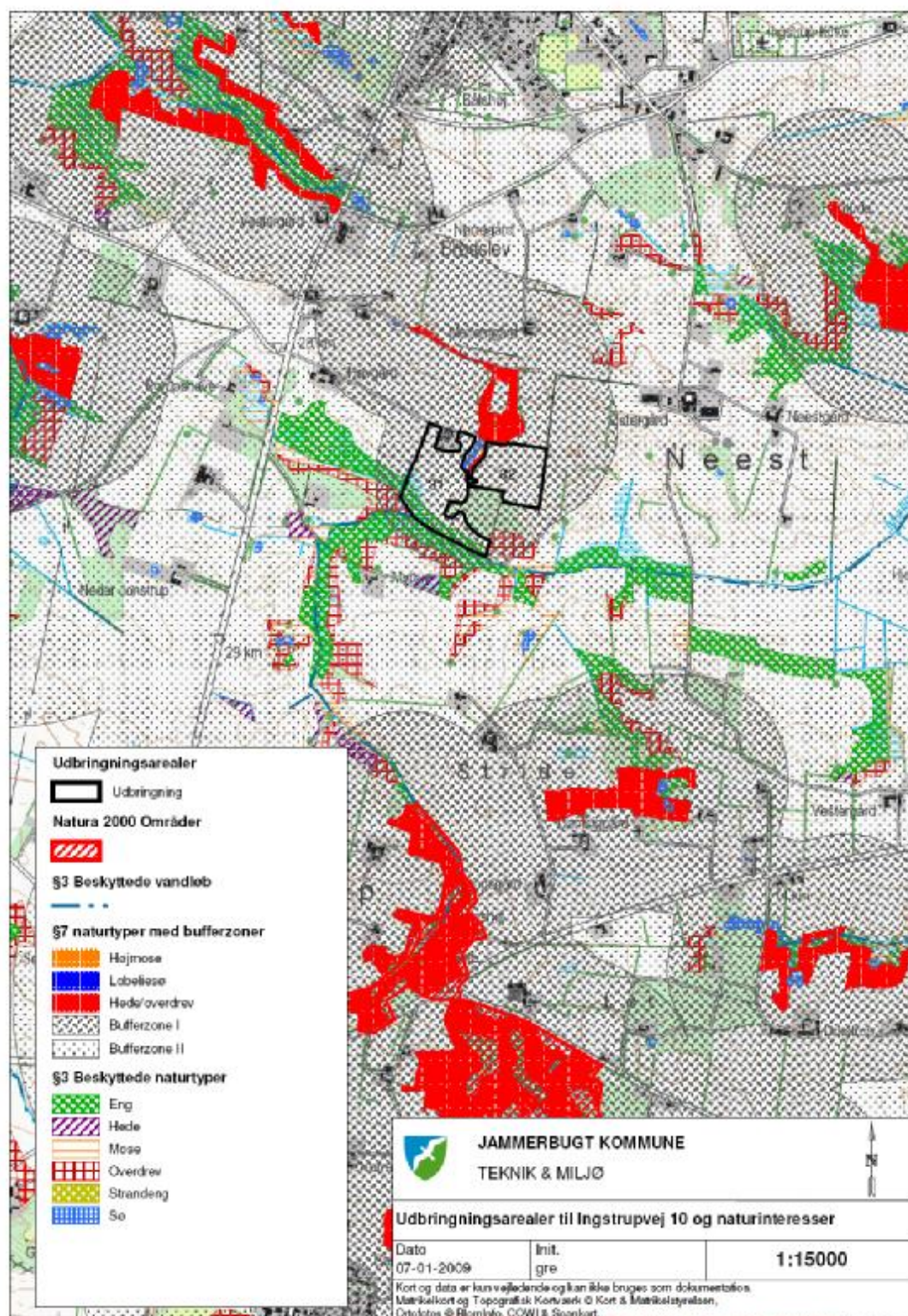
Med baggrund i ovenstående har Jammerbugt Kommune ingen bemærkninger til sagen.

Det kan afslutningsvis oplyses, at Jammerbugt Kommunes Landbrugsafdeling har brugt 3 timer på behandling af sagen.

Venlig hilsen

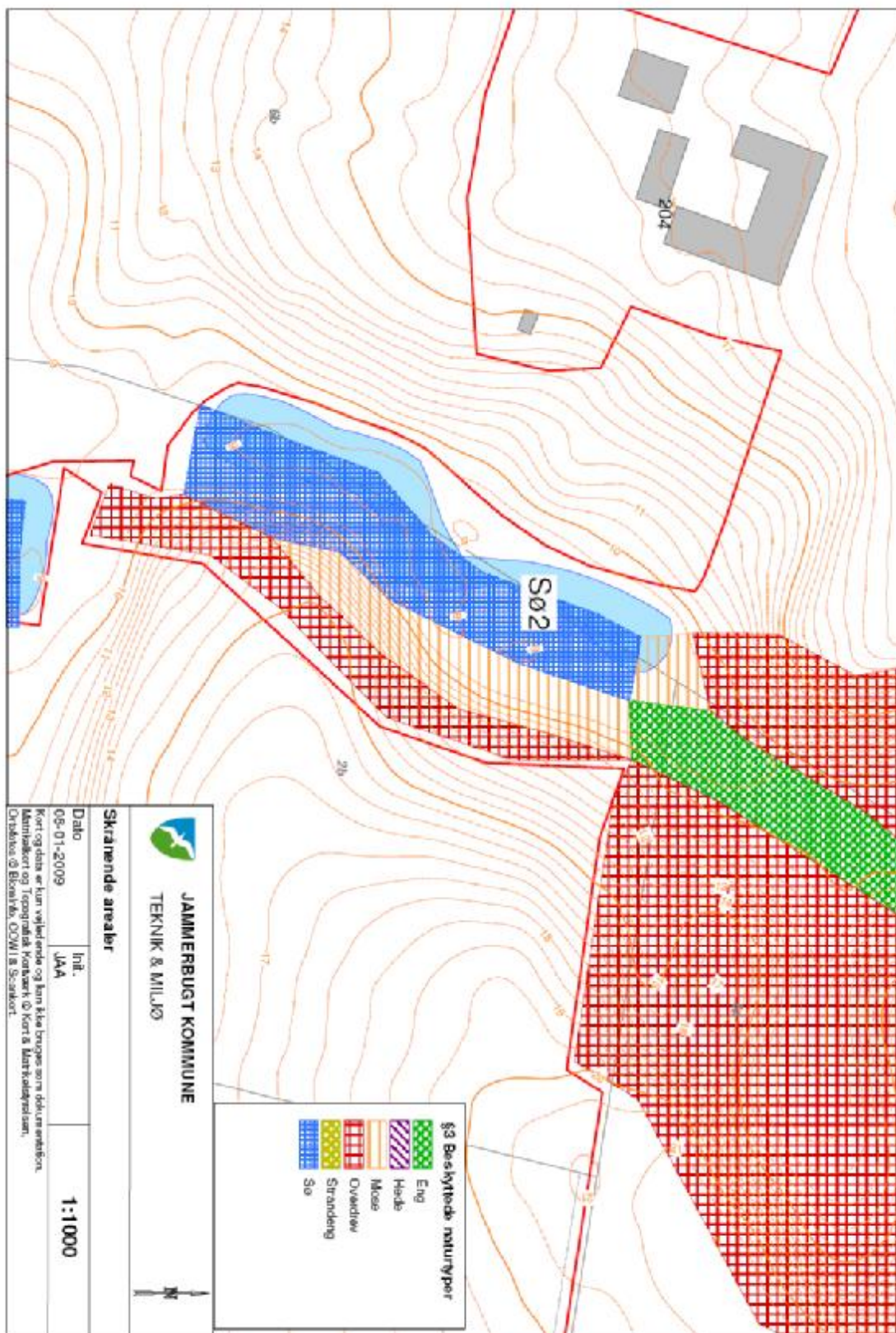
Mariane Eduardsen

Bilag 1

Bilag 2

10.5. Bilag 5: Beredskabsplan

Beredskabsplan

For landbruget "Vestergaard", Ingstrupvej 10

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE.....	49
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	49
OVERLØB AF GYLLE – INSTRUKS	50
KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS.....	51
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	51

Udarbejdet af: Miljøkonsulent Elin Jensen, LandboNord, Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev

Revideret:	Dato	Ansvarlig (underskrift)
2008		
2009		
2010		
2011		

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i miljømappen på kontor i stuehus Ingstrupvej 10
Kopi af beredskabsplanen findes i beredskabsmappe i kontor ved malkecenter

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn

Husk generelt:

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne (Hjørring Kommune). Er man i tvivl, ring 112, der har kontakt til kommunens beredskabstjeneste og miljøvagt.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i kontor ved malkecenter og har nr. 9888 9479

Miljømyndighed kontaktes på telefon 7233 6730 / 7233 3333 dag

Falck kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 112 dag og nat

Lægevagt kontaktes på telefon 7015 0300 dag eller nat

Dyrlæge – Løkken Dyrlæger- kontaktes på telefon 9899 1205 dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Slå alarm

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange –
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget
- Kontakt ejeren, Jens Jensen, på tlf. 2360 1579
Rasmus Jensen på tlf. 2332 2079
- Driftsleder kan kontaktes på ...

Handlinger

- Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier
- Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.
- Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.
- Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

Hjælpemidler

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Pulverslukker
- Vand
- Brandhane v. vandværk
- Front- og minilæsser

OVERLØB AF GYLLE – INSTRUKS

Slå alarm

Kontakt beredskabet – Ring 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Kontakt ejeren, Jens Jensen, på tlf. 2360 1579
Rasmus Jensen på tlf. 2332 2079
- Kontakt driftsleder ...
- **Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne**
På tlf. 7233 6730 / 7233 3333

Handlinger:

- Forsøg opdækning for at undgå, at gylle løber til brønde for overfladevand og samlebrønd tagvand (se kortbilag)
- Opdækningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.
- Er gyllen løbet til samlebrønd/brønde overfladevand, skal der laves en opdækning inden udløb til kanal f.eks. med en bigballe eller opdækning med jord/sand (se kortbilag).
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med Kortmaterialet
- Der er ikke risiko for forurening af dambrug

Hjælpemidler:

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Sand
- Halmballer
- Savsmuld
- Front- og minilæsser

KEMIKALIE- OG OLIESPILD – INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Kontakt ejeren, Jens Jensen, på tlf. 2360 1579
Rasmus Jensen på tlf. 2332 2079
- Kontakt driftsleder ...
- **Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne**
På tlf. 7233 6730 / 7233 3333

Handlinger:

- Forsøg opdæmning for at undgå, at eksempelvis olie løber til samlebrønd tagvand og brønde for overfladevand (se kortbilag)
- Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af olie.
- Er olie løbet til brønde skal der laves en opdæmning af nærmeste vandløb med en bigballe (se kortbilag)
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med Kortmaterialet
- Der er ikke risiko for forurening af dambrug

Hjælpemidler:

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Savsmuld i maskinhus

I maskinhus findes der savsmuldspakker og der er kattegrus i kemirum der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.

Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Topps pjece vedr. håndtering af bekæmpelsesmidler vedlægges.

